

PANORAMA

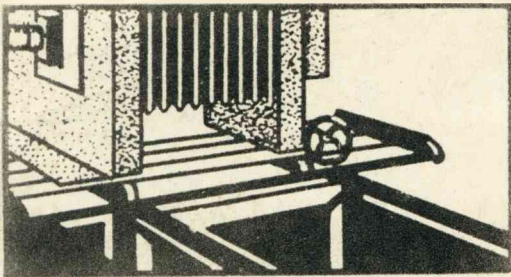
ZATERDAG 5 JANUARI - No. 1

20
ct

In dit Nummer:

Paraguay en Bolivia, W. J. v. Balen - Nieuwjaarswensch, Joh. W. Broedelet -
De gedekte tafel, Jan D. Voskuil - Kodakplaten, J. de Meester - De
man met de twee linkervoeten, P. G. Wodehouse - Feiten van den dag

CHEMIGRAFISCHE KUNSTINRICHTING HOLLAND

AUTOTYPIEËN - LIJNCLICHÉ'S - DRIE- EN
VIERKLEURENDruk - OFFSETDRUK

NASSAUSTRAT No. 29

POSTBOX 63 HAARLEM

BANKIER: HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

Altijd welkom

Dames die reeds lang de goede eigen-
schappen waardeeren van

**GROSSMITH's Old Cottage
Lavender Water en Toilet-Zeep**

beroemd om hunne onovertreffelijke kwaliteit
en discreet parfum (den geur der echte Engeli-
sche Lavender, vrij van bijgeuren) gaan er hoe
langer hoe meer toe over ook voor hare andere

TOILET-ARTIKELEN

dit merk te kiezen.

**GROSSMITH's Old Cottage
Bad-Zeep**

Reuk- en Badzout
Vanishing- en Cold-Cream
Gelaats- en Talcum-Poeder
Shampoo, Sachets
Badzout-Kristallen
Vaste Brilliantine

hebben dezelfde voorname eigenschappen
(Kwaliteit-Parfum-Verpakking) die ze maken
tot een altijd welkom geschenk voor
personen van distinctie.

Grossmith's

Old Cottage

Lavender Water and Toilet Soap

Fabrikanten: J. GROSSMITH & SON LTD. LONDON.
Importeurs: RICH. WERNEKINCK & CO AMSTERDAM

De rimmer geëvenaarde Qualiteiten.

HOEKX & MAAS SIGARENFABRIKANTEN VALKENSWAARD

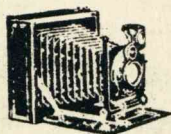
**PAX LINOLEUM
WAS**

HUIZE „KLIM-OP”
RUST- EN HERSTELLINGSOORD
WASSENAAR

Raadhuislaan 4 - Tel. 125

Hoogtezon aanwezig

Prijs f 2.50 per dag Centr. verwarming
N. Timmers, ged. verpleegster

**TROPEN
CAMERAS
Fl. 85.-**

FOTOGRAFISCH MAGAZIN LUX
J. VAN DER ZANDEN
LEIDEN-2 BREESTRAAT 141

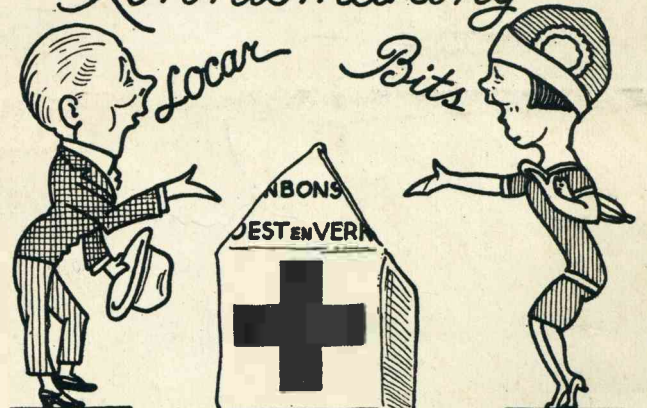
DAMES! Overtollig haar op het
aangezicht wordt, onder garantie, bij
ons voorgoed verwijderd.
Speciale behandeling door massage
tegen rimpels, puistjes, vlekken, lit-
teekens, enz. enz.

Arts dagelijks te spreken.
Consult gratis.

Moderne ingerichte kapsalons en
salons voor manicure, pedicure, enz.
Blijvende haargolf vanaf f 15.—,
met 6 maanden garantie.
Onze bekende massagecrème
E. M. J. E. en haarwater „Micro”,
volgens recept van Dr. J. A. VAN
DEN BROECKE, ook verkrijgbaar
bij firma J. CRAMER, Molenvliet,
Oost 35, Weltevreden Ned. O.-Indië.

MAISON JAKUES, Heiligeweg 38, Amsterdam, Telef. 35585

*Aangename
Kenningmaking*

Leuk zeg!

Met z'n drieën één naam

**LONDON CARAMELWORKS
BRED A**

Apollinaris

met een vijftigjarigen roem

Vraagt steeds

„APOLLO KAARSEN”

Groote lichtsterkte, voordeelig in het gebruik

BOUGIES-ANTIQUES

Een sieraad voor kroon en kandelaar

De Stearine-Kaarsenfabriek „A P O L L O”, Schiedam
Gevestigd 1879

Adres : STATIONSWEG 34
DEN HAAG - Telef. 17062

PANORAMA

ZATERDAG 5 JANUARI - No. 1

Abonnementsprijs f 10.40 per
jaar Losse nummers 20 cent

NIEUWJAARSWENSCH

UITGESPROKEN DOOR THOMASVAER EN PIETERNEL
BIJ HET ROTTERDAMSCH HOFSTADTOONEEL

DOOR JOH. W. BROEDELET

Van links komt met ijselijk getoeter 'n auto aan, van rechts 'n handkar. 'n Botsing schijnt onvermijdelijk. Thomasvaer in den auto schreeuwt en gebaart druk — De man achter de kar roept rustig: Ouwe lorre! ouwe lorre!!! Auto en kar staan stil.

Thomas stapt uit, in z'n rechterhand 'n lantaarn met rood, in zijn linker- een met groen en op zijn buik een met geel licht.

Thomas: Wacht effen vrind, je kan
zoo niet passeeren.

'k Zal jou dat kunstje een twee
drie eens leeren,

(haalt 'n lijvig boekdeel te voorschijn, leest).

Artikel 353a van de Verkeers-
verordening der Gemeente
's-Gravenhage:

Indien een bestuurder van een
motorrijtuig, een rijwiel of een
ander rij- of voertuig dan wel
een bestuurder of geleider van
rij- of trekdieren of vee, een rij-
baan berijdende of gebruikende,
welke door een of meer rijbanen
wordt gekruist, of waarmede een
of meer andere rijbanen zich ver-
eenigen, het punt van kruising of
vereening nadert gelijktijdig
met een bestuurder van een

motor-rijtuig, een rijwiel of ander rij- of voertuig dan wel
met een bestuurder of geleider van rij- of trekdieren of
vee, die de andere rijbaan of een der andere rijbanen
berijdt of gebruikt, is de bestuurder of geleider, die den
ander aan zijn rechterhand heeft, verplicht met hetgeen
door hem wordt bestuurd of geleid, voor dezen den voor-
gang vrij te laten, zoo noodig stil te houden, langzamer
te rijden of te gaan — Snap jij 't, man?

De ander: Ik niet.

Thomas: Ik ook niet heur.

*(geeft hem 't boek) Leer 't onderweg en gae dan nu maer deur,
(de man gooit 't boek op z'n kar en rijdt onder 't geroep van
ouwe rommel weg).*

Thomas: Dat was me 't ritje wel. Op Hollands wegen

Kom je enkel hindernis en kuilen tegen,

Ben je op een overweg den dood ontsnapt,

Dan staet er weer een tol, die jou wat lapt.

Hoerae daarom voor Vos. Die wou niet wijken,

Zoodat de Muiertol wel moest bezwijken.

'k Wil voor de zege, die hij mocht behaelen,

(neemt hoed af) Den tol van mijn bewondering betaalen!

(met 'n zucht) 't Is met zoo'n eigen auto niks gedaen,

Je mag niet rije en je mag niet staen.

Ik word geen wijs meer uit die lichtsignalen,

Rood, geel en groen, 'k begin d'r van te maelen.

(legt z'n lantaarns af).

Laetst werd er nog een auto aengereden,

De man aen 't stuur was dadelijk overleden,

Toch kregen zwaere boeten al zijn erven:

De sukkel had *(wijst)* rechtshoudend moeten sterven!

Doch elk verbod ten spijt, 't gaet sneller steeds,

Je rijst per vuurpijl naer het Maentje reeds,

Ze schieten je omhoog met donderbussen,

Nae al 't gedonder met onze eigen bussen!

Die hebben ze de das maer omgedaen,

'k Wensch 't Tram-bestuur daerom óók....naer de maen!

En dan: die vliegpost! Kraenig werk van Koppen!

Wat heit die man een vaert; hij kan niet stoppen!

Hij brengt je billetdoux, en per expres,

Naar een Javaansche schoone op Celebes!

En zie, per keerende komt hij dan t'rug

Met 'n zwarte baby voor je op z'n rug!

Dät 's snel-vervoer! Dat levert enkel Koppen!

Die wist het buitenland maer fijn te kloppen.

(hoed af)

Maer waer blijft Pieterneel? Ze möt hier wezen!

Die wijven. Ik zal de les d'r even lezen!

Pieterneel *(uit de zaal)* Hier ben ik, Thomasvaer!

Thomas: Wel heere tijd,

Hoe kom jij achter in 't Parterre, meid?

Pieterneel: Dat komt, ze zijn 't Theater aan 't verbouwen,

'k Kon achter niet meer deur! Oef, is dat sjouwen!

Het wordt zoo fijn! De stoot gaf 't draei-tooneel

Van Melsert Veterman of weet ik veel!

Dat ding waerop Merijntje Gijzen toert!

Wat heeft dat jog het kostelijk geboerd!

Zoo'n schlager vind je alleen in dit theater,

't Hofstad-Tooneel, het leve, nu en.... laeter!

(Pieterneel is intusschen op 't tooneel verschenen)

Thomas: En kunnen zich de artisten nu ook wasschen?

Pieterneel: Met koud en warm!

Je hoort ze ploeteren,
plassen.

Ze moesten 't jaeren met

één waschkom stellen!

Ik hoef je verder, man,

niks te vertellen.

Het kost wat geld, maar

ach, „ze zèllen speulen”

Zegt onze kunst-wethouder

v. d. Meulen.

„Is er te kort, vooruit, wat

raekt dat mij?

Dat pas ik uit mijn eigen

zakken bij.”

Dat 's de ouderwetsche,

waere burgerzin,

Daerveur zet ik een luid

hoeraetje in!

Thomas *(ernstiger)*:

Was met waschtafels alles

schoon te wasschen.

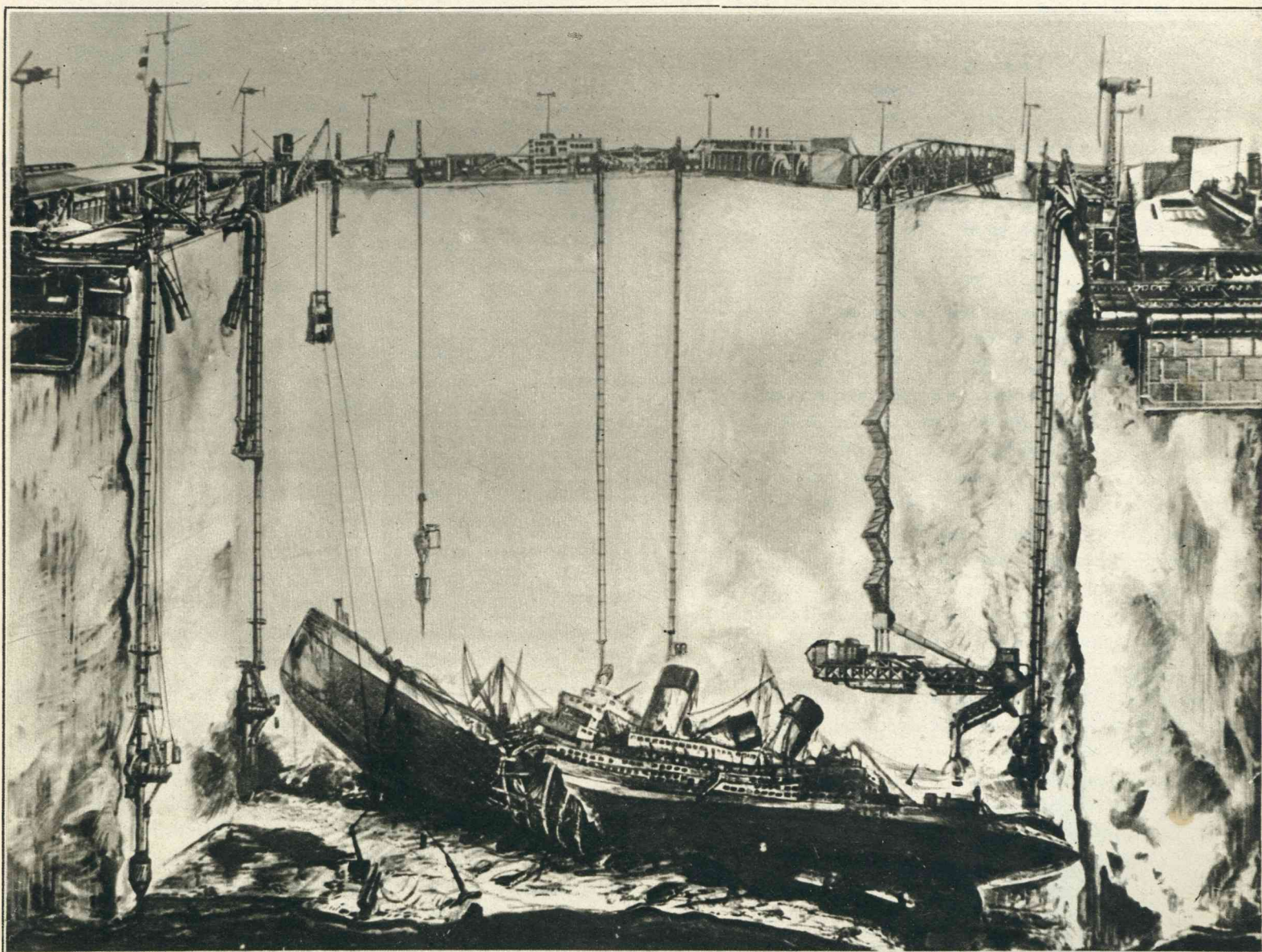

De wereld kreeg niet zulke deuken, krassen.
 Je weet wat ik bedoel. Kijk mij us an.
 Pieterneel: Ik snap jou al te goed... mein... Lieber... Mann!!
 Thomas: Die naam!
 Pieterneel: Pas op. Ik zou 't maer rusten laten!
(kijkt de zaal rond) Bedenk: d'r zitten oov'ral advocaten!
 Thomas: Dat is een aardig vak! Dat gooit met nullen!
 Pieterneel: Zij houden 't cijfer; de nul is voor de sullen!
 Thomas: 't Zijn goochelaers. De ton is leeg, dan vol,
 Je snapt niet waer het blijft; 't klinkt hard, dan hol,
 Maar al verdwijnt de boel met balen, bakken,
 Leeg worden nooit — dat 's knap — hun eigen zakken!
 Pieterneel: De wereld wil bedrogen zijn. 't Bewijs?
 Weet jij het nieuwste snufje uit Parijs?
 Daer leveren ze blanke negerinnen!
 Thomas *(verbaasd)*: Wat zeg je, meid? Hoe kunnen ze 't
 verzinnen!
 Pieterneel: Ze maken blanke dames chemisch bruin!
 Thomas: Zoo lei je je eigen man nog om den tuin,
 Je denkt, je zoent erus een nikkerin,
 En 't is je eigen vrouw. Daar loop je in!
 Pieterneel: 't Is mode, man. Net als dat „stookt op gas”.
 Thomas: Verwarmt met gas!
 Pieterneel: En doe op gas je wasch!
 Thomas: Gebruikt meer gas!
 Pieterneel *(ernstig)*: En doot...
 Thomas *(eveneens)*: Vermoordt met gas!
 En toch: nooit oorlog meer. De wereld wil...
 Pieterneel: Bedrogen zijn? Helaas!
 Thomas: Ik beef, ik ril.
 Als ik bedenken... *(weer verheugd)*
 Maar 't Oorlogs-Ministerie
 Brengt uitkomst zelfs in deze stik-materie.
 Een boekje kun je koopen, waar in staet,
 Hoe je met gas vertrouwd het hoekje omgaet.
 Zoo zullen onbewapend Hollands knaepen
 In onze kelders rustig... eeuwig slaepen!
 Pieterneel: Kom, niet zoo somber, man! Gae liever rijen
 Met d'Eenmanstram.
 Thomas: Die had al wat te lijn!
 De Haegsche daemes — wat doe je met één hem! —
 Die rijen liever in een véelmanstram!
 Pieterneel: Ach ja, éénmannigheid is uit den tijd,
 't Is beter goed te scheien, dan dat men schreit!
 Thomas: Er is genoeg geweend om tal van dooden,
 Wie bracht het oude jaer onder de zoden?
 Gedenken wij Mien van der Horst, de vrouw
 En kunst'nares, om wie 't tooneel in rouw
 Gedompeld werd. Haar innig, zuiver spel
 Gaf diepe ontroering, deed ons allen wel!
 Pieterneel: De schilder Toorop moest ons ook ontvallen!
 Thomas: De dichter Gorter, die zijn Mei deed schallen,
 Doch feest'lijk vierden wij het stervensjaer
 Van Schubert, 's werelds levensliederaer
 Wanneer de dood maar ver is, lijkt hij milder.
 Pieterneel: Toch jaegt het hart me onstuimig, klopt al wilder,
 Komt mij de jongste storm weer voor den geest!
 Thomasvaer: Ja, Pieterneel, dat is een ramp geweest.
 De zee eischt telken jaer haer offers weer,
 Wij Geuzen zijn 't gewoon, maer toch: 't doet zeer.
 Pieterneel: Fier zien wij echter terug op al die helden,
 Die, worst'lend met den dood, 't gevaer niet telden
 En redding brachten menig schip! Die mannen!
 Een lang hoera voor onze stoere Jannen!
 Thomas: Er zijn niet slechts slachtoffers van de zéé,
 Ook de belastingheld telt zeker mee,
 Wij kunnen altijd weer opnieuw opdokken.

Pieterneel: Toch heeft er zich laetst iemand aen onttrokken!
 Er is een middel om er aen te ontkomen;
 Je gaet met heel veel geld in Doorn wonen.
 Thomas: Dat is — ik spreek het liefst maer ronde tael —
 Het allergrootste Hollandsche schandael.
 Ik wil een zwaar gewonden leeuw niet trappen,
 Maar mag zoo'n beest de schatkist vrij begappen?
 En wij, wij moeten zwaer, te zwaer betaalen!
 De duivel mag dien stommen fiscus haelen!
 Pieterneel: Maek je niet kwaed. Wat schiet je daarmee op?
 In Holland zit je altijd met den strop.
 Wij eeren Russen, Duitschers, negerinnen,
 Die haelen we met veel bombarie binnen,
 Alles aus Liebe! En dat is zeker,
 Geen leidt ons bij den neus als juffrouw Baker,
 Maar voor den Hollandschen artist, o jé,
 Kom je op de koffie.
 Thomas: Zeg maer: slappe thee,
 Ach ja, we doen graag internationael,
 Vandaer d'Olympiade. Welk een onthaal
 Had zich daarvan ons land niet voorgesteld!
 We hebben *(schrijft in de lucht)* veel gerekend, maar
(vinger-en-duimbeweging) niks geteld,
 't Was weer een strop, voor winkels, hoteliers,
 Schouwburgen en de meisjes en café's.
(andere toon) Maar Hollands vlag ging menigmaal in top,
 Die glorie, potverdrie, zat er toch op.
 Pieterneel: Kom, Thomasvaer, het wordt zoo laat,
 Je blijft maer eeuwig aan den praet,
(wijst in de zaal) En waarop wachten al die mensen?
 Thomas: Het is zoo. Dát we eindelijk gaan wenschen!
(buiging enz.)
 Pieterneel *(zoekend)*: Wij wenschen...
 Thomas *(zoekend)*: Wij wenschen...
 Pieterneel: Aan alle menschen...
 Thomas: Aan alle menschen...
 Pieterneel: Gezonde zielen...
 Thomas: Gezonde zielen...
 Pieterneel: En gezonde...
 Thomas: Een gezonde... p... Rijmt u zelf maar!
 Pieterneel: Wij wenschen...
 Thomas: Wij wenschen...
 Pieterneel: Aan alle menschen...
 Thomas: Aan alle menschen...
 Pieterneel: Al het goed...
 Thomas: Al het goed, dat je maer kan wenschen.
 Pieterneel: Wij wenschen ieder een gedekte taefel,
 Zooals onlangs werd geëxposeerd.
 Thomas *(enthousiast)*: Wel, wafel,
 Wij moeten schransen! Dat was een goed idee
 Na de expositie van dat levend vee,
 Dat op de Maliebaen zoo stond te loeien!
(trotsch) Wij zijn een volk van boter, kaes en koeien!
 Pieterneel! Wij wenschen 't Haegsch orkest nog meer subsidie.
 Thomasvaer: Nog meer dan ruim een ton? Zeg, jij bent
(wijst op voorhoofd) i—di!
 Voor éénmaal in de week een oud concert,
 Waar Mozart, Bach of Gluch nooit rijk van werd,
 Hoe hoog moet men ze dan wel subsidieeren,
 Opdat ze nóóit meer zullen musiceeren?
 Pieterneel: Wij wenschen Wassenaar zijn park met dieren.
 Thomasvaer: Dat zal den villa-bouw eerst recht doen tieren!
 Je wandelt 's avonds rustig in je tuin,
 Daer prikt een wilde aerend in je kruin,
 Je lieve dochter is aan 't promoveeren,
 Een leeuw begint fijn van haar te dineeren.

Het buitenleven wordt hier ideael,
 Je eet niet meer, wel nee, jij zelf wordt mael!
 Pieternel: Wij wenschen onze Scheveningsche straf-
 gevangenis....
 Thomas: Hè meid, hou op. Dat woord klinkt zoo onfrisch..
 Je meent: Het Huis voor stille Vrijgezellen,
 Dat wordt daer puik! Ik zal 't je maer vertellen,
 De pensionairs met nog gezonde beenen,
 Die zullen voortaan tweemaal 's jaars vacantie nemen!
 Pieternel: Wij wenschen onze oude schilderkunst
 In 't buitenland steeds meer succes en gunst.
 Thomas: Die doeken worden heen en weer geschud
 Op reis — ach jé — als aerdappels bij 't mud.
 Je stuurt een Rembrandt weg, maar krijgt — o wee!
 Niet veel terug: een oud stuk craquelé!
 Pieternel: Wij wenschen 't Haegje lang zijn Patijn!
 Thomas: Ja, Pieternel, dat moge waarlijk zijn,
 Den Haeg moest pas nog z'n Fortuin verliezen,
 Toen Rotterdam zijn burgervader ging kiezen,
 Toch bleef Den Haeg, berooid, niet zonder schat,
 Patijn bleef Burgemeester van de stad,
 Hij blijve jaren nog op dezen post,
 Hij worde in geen tijden afgelost.
 Zingt burgers van Den Haeg, met mij het lied,
 Dat ge allen heel goed kent, vergis 'k me niet.
 Patijn, Patijn,

Patijn zijn naam is klein.
 Zijn daeden benne groot, zijn daeden benne groot.
 Hij houdt Den Haeg uit ramp en nood!
 Pieternel: Wij wenschen 't baanvak Rotterdam-Den Haeg
 Steeds stroom op alle lijnen.
 Thomas: Die andere plaeg,
 Het aschbakvuil, is nu wel opgelost.
 Marlot werd reeds met bakken uitgedost
 Van de gemeente, die haar zorg steeds strekt
 Over hetgeen het edelste in ons wekt!
 Pieternel: Wij wenschen Indië een druk verkeer
 Per telefoon, dat dagelijks heen en weer
 Van Insulinde naer het Moederland
 Versterke nog den ouden, hechten band!
 Thomas: Wij wenschen onze zwem-sport dikke zussen,
 Als Braun, Baron. 't Geeft foto's om te kussen.
 Pieternel: Wij wenschen Holland hechte, sterke dijken,
 Die voor geen storm of watersnood bezwijken.
 Thomas: Wij wenschen 't beste onze Koningin,
 Prinses en Prins en moeder, 't hoog gezin,
 Dat, één met 't volk, de harten aan zich bond,
 Wilhelmus van Nassouwe klinke in 't rond!
 Pieternel: Wij wenschen pers, publiek veel mooie stukken,
 Ligt het aan ons, dan zal dat zeker lukken.
 Beiden: In 't kort, wij wenschen allen bij elkaer
 Veel heil en zegen in het Nieuwe Jaer!

OM EEN GEZONKEN SCHIP TE LICHTEN, heeft de Franschman Moulac een geheel nieuw plan opgevat. Hij wil het zeewater in de onmiddellijke nabijheid van het gezonken schip kunstmatig laten bevroren en dan in het ijs een put graven. Aan de randen van deze put kunnen dan de verschillende machines en kranen worden opgesteld. Het plan is zeer ingenieus, maar wij veronderstellen, dat men zeer nieuwsgierig is naar de kostenberekening.

KODAKPLATEN

I.
ZIJN
EVENBEELD

DOOR JOH. DE MEESTER

De overjas, waar hij mee door Den Haag liep, kenschetste werkelijk zijn toestand — hij had in Indië moeten blijven. Heel aardig, nu met daarginder te praten, dat Indië was op te bellen, zooals hier in Central de knecht van de schoenen; maar „hoe warm het was en hoe ver” — Bronk wist zich gehecht aan zijn literatuur — ervoer je, wanneer je in Holland erdoor moest: Juni en een plassende kilte. Dat kind van hem — om wie hij gegaan was! Vermenigvuldigt u, zegt de Schrift. Dat was het juist: zijn duplicaat! En de moeder was zóó'n fijn diertje. Waar te drommel las hij dat laatst, over de zelfverloochening als een typisch Japansche deugd? Nu, Joekie's moesje had zich verloochend in dit geval, dat zóózeer op hem leek. En naar die meid, dat goeie kind, vrijde nu de mooie Ru Wilkerts, tien maanden geleden Bandoengs lion. Toen Livingstone indertijd te Oedsjidi plotseling Stanley vóór zich zag, kon hij niet meer verbaasd geweest zijn dan hij, Joekie's Pappie, daar in dat pension, waar de kwajongen zich had genesteld, dien hij ginds had zien afdeinzen... met smaad. Had hij dat maar waarlijk gezien! Wat aanschouwde hij ooit op zijn negorij! Toch wel die protectie van buurman Meertens, door den kwajongen zóó driest misbruikt. Driest — dat hij zelfs niet lichtelijk bloosde.

— „Kènt u neef Meertens, mijn goeien neef Meertens? Ja, had ik het tropisch klimaat verdragen, dan zou neef me wel hebben voortgeholpen. En Joekie's hulp-afsmee-kende oogen, die haar vader belet hadden uit te varen: — Aap van 'n jongen, ik weet ommers alles!

Wat nu? Niet — of wel? En wat? Vervloekte regen, Bronk rilde van kou. Of was 't door ergernis — en tweestrijd? Dit leelijke meisje was thans een heldin. Een mooie jongen sprak hāār van liefde, van trouwen, heel een leven samen. Wat was haar leven geweest tot nu? Onder vreemden. āldoor, āldoor — omdat er geen thuis was, daarginds niet, nergens. Toegeven? Ja maar, dat jonk was een boef! Of althans een klein schavuitje. Nam Joekie natuurlijk alleen om d'r geld. Hen bij zich halen op de plantage... Ook hiertegen was het jonk gewapend: „had ik het tropisch klimaat verdragen”... Dus: achterlaten, hier, met 'n jaargeld... Er gloeide in Bronk een woede aan, haat aan zichzelf en aan dien jongen, een toorn om deze machteloosheid, dat hij iets doen wou voor zijn kind, met wie hij zich eigenlijk nooit had bemoeid, en dat hij besepte: dit is niet iets doen, immers stuur ik 'r naar d'r verderf, zoo'n mooie vent, die alleen op d'r geld aast.

Gelukkig vond hij haar nog alleen. Hij voelde zich werkelijk overrompeld, doch met het bewustzijn, dat het gevaar niet hem bedreigde, maar zijn dochter. Zóó angstig had ze hem aangekeken, toen hij over Meertens was begonnen, zóó goedig praatte ze mee met den aap... Nu konden ze onder vier oogen spreken:

het was het eenige, dat hem restte, want zelfs een telegram aan Meertens riskeerde te veel of te weinig te zeggen. Dus nam hij haar naast zich, knus op de sofa, en in den eenzaamling woelde iets vreemds bloot, een drang om dit lieve kind te beschermen, voor wie vaders geld nu niets dan een gevaar was. Voorzichtig, hakkend sprak hij haar toe; wat hem van de Bandoenger dingen bekend was, te raden gevend, meer dan zeggend. Tot Joek opeens haar tanden toonde. Die waren het eenige mooie aan haar. In den dikken mond varf het te volle gelaat, met het neusstompje tusschen de poezelwangen, glansden meer dan de oogen de tanden, de blanke, sterke, gave tanden en toonden de kracht van een blijven wil.

— Lach je d'r om? verbaasde hij zich.

— Och maar, Vader, ja, netuúrlijk. Dacht u, dat ik niet alles wist? U in uw eenzaamheid op de plantage! Netuúrlijk vraagt Ru me, omdat u rijk bent. Anders trouwde hij heelemaal niet. Netuúrlijk vindt ie hier net zooveel meisjes als zijn jonge hart begeert. En dat ie niet mee wil naar die plantage, maar Vader, da's toch heel netuúrlijk. Stelt uw condities en we trouwen onder huwelijksvoorwaarden. 'k Ben niet zoo'n doetje als u denkt! U stuurde me al zoo vroeg naar Europa. Maar ik wou Ru wel heel graag hebben...

En Joekie wrong zich tegen hem aan en toen, haar zware hoofd in zijn oksel, werkelijk zijn evenbeeld, vleide ze:

— Mijn moeder was heel mooi, hè Vader? Jammer voor mij, dat ik niet op 'r lijk. Wou u hāār toen ook graag hebben? Dan weet u, wat u nu doen kunt voor mij...

AVOND
KOPPELPOORT AMERSFOORT
Naar een foto van A. P. H. Last.

Paraguay,
de omkranste
rivier.

Paraguay en Bolivia

door

W. J. van Balen

De spanning tusschen deze beide Zuidamerikaan-
sche republieken vestigt plotseling de aandacht
op een landstreek, waar wij eigenlijk maar zoo
weinig van weten. Het bericht over de bloedige schermut-
seling in den Chaco klinkt ons in de ooren, alsof het
b.v. een grensconflict tusschen Montenegro en Albanië
gold — eveneens van die obscure landjes met een
wonderlijke reputatie van onbekendheid.

Beide landen worden in hoofdzaak bevolkt door een
mengsel van Spanjaarden met Indianen. In Paraguay
behooren deze laatste tot de groote familie der Guarany
of Tupi, een volkengroep, die van de Platarivier tot aan
de Amazone gewoond heeft, maar altijd op de Atlantische
helft van het continent, dus in Brazilië, Paraguay en de
rivierprovincies van Argentinië. Het was over het alge-
meen een zachtzinnig ras, dat zonder moeite door de
Spanjaarden en de Portugeezen onderworpen werd, en
zich snel met de veroveraars vermengde. Merkwaardig is vooral,
dat in den tijd der vroegste Spaansche veroveringen, toen elke
vestiging op de plek der tegenwoordige millioenenstad Buenos
Aires onherroepelijk door de veel krijgshaftiger Pampa-Indianen
werd uitgemoord — dat toen reeds aan de bovenrivier een
bloeiend Spaansch stadje bestond, Asunción (d.i. Hemelvaart)
genoemd, thans de hoofdstad der zwakke republiek Paraguay,
doch eeuwenlang de zetel van het geheele Spaansche gezag
over alle Plata-landen. In die vroegste tijden vonden de Spaan-
sche vloten bij hun aankomst te Buenos Aires menigmaal niets
dan een briefje aan een paal, waarop stond: „wij zijn voor
de Indianen gevlucht, hooger de rivier op.” Na een week of
zoo den stroom te hebben opgezeild, bereikte men het liefelijke
boschland met z'n zacht klimaat en z'n zachtzinnige bewo-
ners: Paraguay, hetgeen in de zoetvloeiende taal der Guarany-
Indianen wil zeggen „omkranste rivier” (Rio de Coronas, dizen

EEN SIGAAR in den mond van een vrouw
is in Paraguay geen zeldzaam verschijnsel.

al rio Paraguay — zegt padre Montoya, wiens ouderwetsche
Guarany-woordenboek ik bezit). Inderdaad, het heele land
lijkt een krans van welige blaren en rijken plantengroei.

Sinaasappelen, tabak, suikerriet, het groeit er alles met
een wonderbaarlijk gemak. Schitterende vogels, slangen, maar
vooral krokodillen, de geduchte yacaré, die bij duizenden in
het oeverslijk van de groote Paraguay-rivier liggen te domme-
len, en pas wakker worden, wanneer de deining van de stoom-
boot hen opschrikt.

De rivierboot is het groote vervoermiddel van die streken.
Van Buenos Aires naar Asunción vaart men vijf à zes dagen,
heel comfortabel, telkens iets dichtër de tropen te ontmoet.

Eerst tusschen de kale grasoevers van de Pampa, dan
een lang eind langs de quebracho-oeveren der provincie
Santa Fé waar de knoestige roode verfhoutstam-
men langs den kant op verscheping liggen te
wachten. En eindelijk, bij het historische fort
Humaytá, op de samenvloeiing van Paraná en
Paraguay gelegen, wendt de steven zich naar de
„omkranste rivier,” die men nog 24 uur op-
vaart tot de hoofdstad Asunción, een stil en
achteruitgegaan plaatsje. Een treinverbinding is er
ook: éénmaal in de week vertrekt de Paraguay-

OP DE PERRONS in Paraguay hebben paar-
den en honden vrijen toegang, evenals familie-
leden der reizigers, die levensmiddelen voor de
lange reis aandrigen.

expres uit Buenos Aires, en twee etmalen later is men reeds te Asunción, zonder overstappen! Wel heeft de trein tweemaal op een veerpont de Paraná-rivier moeten oversteken, op dezelfde wijze, als men van Duitschland naar Scandinavië reist.

In Paraguay spreekt men Spaansch, zooals er in België Fransch gesproken wordt. Maar onder elkaar spreken de inwoners Guarany — nèt zooals de Vlamingen Vlaamsch klappen. Een vriendelijk en gastvrij volk is het, met nog vele oude Spaansche gewoonten, die in Argentinië b.v. reeds uitgestorven zijn. Maar ook met Indiaansche eigenaardigheden: de vrouwen rooken sigaren en soms vervaarlijk groote, zoo dik als een vuist! Op straat ziet men de vrouwen uit het volk bijna allen met een dikke sigaar lopen.

Dit is echter niet het Paraguay, waar de strijd begonnen is. Daarvoor moet men van Asunción verder de rivier op, de richting van Brazilië in. Rechts het sappige waterland van Paraguay, links de woestijnachtige Chaco, met ruig gras en een dun boschje begroeid. Een land, dat nergens voor deugt, en waar de nog geheel barbaarsche Chaco-Indianen wonen.

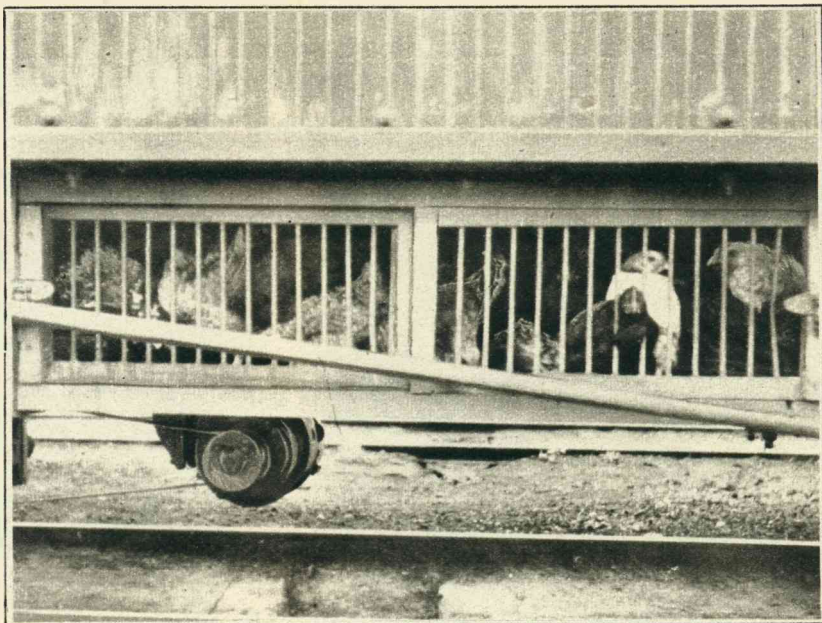
Dit Chaco-gebied is met een natten vinger verdeeld tusschen Argentinië, Paraguay en Bolivia. Er loopen eenige langgerekte rivieren doorheen, die van de Boliviaansche berglanden afkomstig zijn, en die geen vaste bedding volgen, maar die, al naarmate het droog seizoen of regentijd is, kilometers breed zijn, dan wel nauwelijks zichtbaar. Zulke rivieren zijn de Rio Bermejo (roode rivier), de Pilcomayo en andere, die allen bijdragen tot de vorming der Paraguay- en Parana-stroomen.

Die Chaco is niet bepaald onvruchtbaar, want sommige boomen, zooals de harde Quebracho (letterlijk: bijbreker) en ook de katoenplant willen er best. Maar de ondergrond is doorregen met lagen van ondoordringbaar leem, waar het water niet door kan. Zoo is de Chaco maandenlang een moeras en maandenlang een woestijn. In het Argentijnsche gedeelte moeten de smalspoortreintjes hun eigen watertank meenemen, anders heeft de locomotief onderweg geen gelegenheid om den ketel bij te vullen. De schaarsche omwoners komen vaak aan den trein drinkwater koopen. Evenzoo neemt echter ook het eetwagentje zijn eigen voorraad levende kippen mee, die in een hok onder den wagen het oogenblik afwachten, dat ze den reiziger tot voedsel zullen dienen.

Een bijzonder voorspoedige streek is deze Chaco volstrekt niet. In het Argentijnsche gedeelte probeert men het met de katoencultuur, doch beleeft telkens teleurstellingen doordat gewoonlijk de arbeidskrachten ontbreken om den oogst te plukken. De Paraguaysche en Boliviaansche stukken van den Chaco zijn nog veel armoediger, en men begrijpt waarlijk niet, waarom men zich zoo druk maakt bij het kabbelen om dat stuk woestijn.

Tenzij de oude instincten weer opkomen bij deze beide volken, die in vroegere eeuwen menigen oorlog hebben beleefd. De Paraguayers hebben het in den kolonialen tijd steeds aan den stok gehad met de Mamelucos, slavendieven uit Brazilië, die jacht maakten op de Paraguaysche Indianen, die toen heel vreedzaam onder het kerkelijke bestuur der paters Jezuïeten leefden.

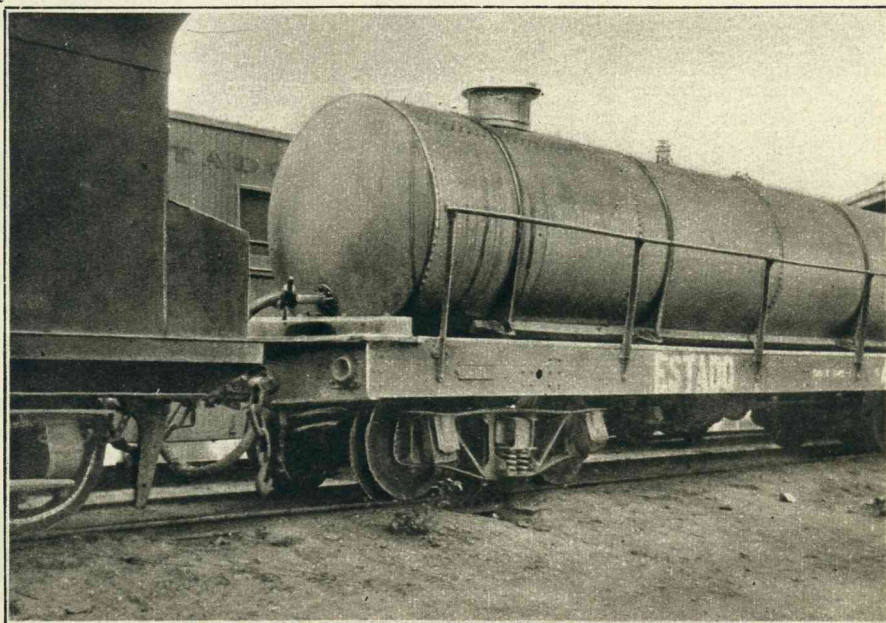
LANGS DE SPOORLIJN door den Chaco zijn geen waterreservoirs, waarom op den trein een watertank voor de locomotief wordt mee-gevoerd.

DE KOK in de Paraguaysche treinen heeft de beschikking over levend pluimvee, dat in hokken onder de wagons de reis medemaakt.

Aan den vrijheidsoorlog hebben de Paraguayers geen bijzonder werkzaam aandeel gehad: dat waren vooral de Argentijnen, Chilenen en Peruanen. Maar in de 19e eeuw is hun periode van grootheid begonnen: een soort van militair fascisme heerschte er, en hun leider was een dictator van onbeperkt gezag. Eerst Dr. Francia, toen Lopez I en vervolgens Lopez II. Allen hadden een krachtig leger gevormd, en stoorden zich niet aan burens of vreemde mogendheden; vreemde afgezanten werden niet toegelaten of weer over de grens gezet. En heel Zuid-Amerika werd een tijdlang geringeloorde door dezen kleinen staat met z'n goedgeordel modelleger. Totdat Lopez II in zijn overmoed den oorlog verklaarde aan Brazilië, Argentinië en Uruguay tegelijk, in 1865. Een paar jaar lang versloegen de Paraguaysche legers alles, wat hun in den weg kwam; maar toen voeren de Brazilianen de rivier op — en op een vloot had Lopez niet gerekend. Zoo brachten de keizerlijke kanonnen van Brazilië het Paraguaysche fort Humayta tot zwijgen, en Asunción viel. Maar nog tot 1870 is de oorlog in de woestijn van den Chaco voortgezet en men kan wel zeggen, dat de heele Paraguaysche natie daar ook gesneuveld is: toen de vrede gesloten werd, waren er enkel nog vrouwen, kinderen en grijsaards over. Dien slag is Paraguay nog steeds niet te boven.

(Slot volgt)

KONINGIN *Emma*

1879

1929 ^{7 JANUARI}

H. M. Emma, Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk, naar de schilderij v. P. de Josselin de Jong, eigendom van H. M. de Koningin.

H. M. Koningin Emma als echtgenoot van Z. M. Koning Willem III.

Foto genomen kort na den dood van Z. M. Koning Willem III. H. M. Koningin Emma en Koningin Wilhelmina in rouw.

Den 7den Januari a. s. zal het een halve eeuw geleden zijn dat H. M. de Koningin-Moeder met Koning Willem III in de slotkapel te Arolsen in het huwelijk trad, waardoor Zij tegelijkertijd Nederlandsche werd. De spontane belangstelling in dezen feestdag is begrijpelijk. Want hoezeer de weg van de Koningin-Moeder in Nederland niet over rozen is gegaan, hoezeer Zij moeilijkheden heeft moeten oplossen van groote beteekenis, van Haar persoonlijkheid is zooveel echte en eerlijke warmte uitgegaan, dat Zij van den aanvang af geleefd heeft in de harten van het Nederlandsche Volk.

Door als jong meisje de hand te reiken aan Koning Willem III, verlevendigde de toenmalige Prinses Emma van Waldeck Pyrmont de in Nederland bijna gestorven hoop. En toen den 31 Augustus 1880 Prinses Wilhelmina werd geboren, was er feest in Den Haag en feest door het geheele land, hoewel men wellicht liever een mannelijken troonopvolger had begroet.

Van het leven van Koningin Emma aan de zijde van Koning Willem III valt uiteraard niet veel te zeggen. Een groot deel van dien tijd werd in beslag genomen door de zorg voor de opvoeding van Koningin Wilhelmina. Want al leefde de Koning nog en al genoot hij in het algemeen een goede gezondheid, toch stond wel toen reeds vast, dat zijn dochter op jongen leeftijd zou geroepen worden tot den troon.

Wegens den slechten gezondheidstoestand van den Koning, werd in het jaar 1890 Koningin Emma tot Regentes benoemd; nauwelijks had Zij echter het Regentschap aanvaard, of de Koning kwam, op 23 November,

te overlijden en tengevolge daarvan had reeds op 9 December 1890 Haar beëdiging als Regentes en Voogdes gelijktijdig plaats. Het waren sombere plechtigheden, die zich voltrokken doch de jonge Koningin, die uiteraard den ernst des levens reeds had leeren kennen, toonde zich door de vaardigheid, waarmee zij in die dagen optrad, geheel voor haar moeilijke taak berekend.

Van 23 Nov. 1890 tot 31 Aug. 1898, nog niet ten volle acht jaren, heeft Koningin Emma het Regentschap gevoerd, maar zij heeft een onuitwisbaren indruk in Nederland achtergelaten.

De banden tusschen Haar en het Nederlandsche volk zijn nauw en uit alle kringen zal op 7 Jan. een blijk van erkentelijkheid gaan naar deze vrouw, niet slechts hooggeplaats door beschikkingen van levenslot, maar ook groot naar hart en naar geest.

Een intiem kiekje: H. M. de Koningin-Moeder draagt Prinses Juliana in de armen. Naast haar staat Koningin Wilhelmina.

H. M. de Koningin-Moeder in den tuin van haar Paleis te Soestdijk.

HET LEGIOEN DER GEDOEMDEN (leeftijdsgrens 18 jaar). In deze film worden de hoofdrollen vervuld door Fay Uray en Cary Cooper. Het is het verhaal van een jongen, die terwille van een ongelukkige liefde den dood zoekt en zich daarom aansluit bij het Legioen der Gedoemden. Dit Legioen werd tijdens den oorlog dicht bij Verdun gevormd uit mannen, die wenschten te sterven en tot alles in staat waren. Ondanks al zijn pogingen gelukt het den jongen man niet en wordt hij integendeel gelukkig met haar, die hij voor hem verloren waande. Een beproefd recept dus, doch iets sterker gekruid.

POLA NEGRI. Deze filmster begint roem te verliezen, wijl zij in verband met haar huwelijk de belangstelling van het publiek voor haar persoon niet voldoende heeft gaande gehouden. Op de hooge gage-eischen, welke zij stelt, wil geen enkele filmfabriek ingaan, zoodat, naar verluidt, zij in onderhandeling is getreden met Bernard Shaw, om een van zijn werken in haar privé studio's te verfilmen. Hierin zou zij dan de hoofdrol moeten vervullen.

Nieuwste Filmproductie (PARAMOUNT)

ADOLPHE MENJOU (rechts). Deze onlangs gehuwde filmheld geniet ondanks zijn irriterend uiterlijk een vrij groote populariteit. In sterk beheerschte rollen komt zijn talent het meest tot uiting. Overigens is hij het best, wanneer hij een cynischen schurk uitbeeldt of als onnoozele hals optreedt.

Hieronder: **BEBE DANIELS** is een sympathieke figuur zoowel door haar spel als door haar uiterlijk. Haar filmloopbaan liep heusch niet over rozen, daar zij dikwijls gebroken of gekneusde ledematen als souvenir van de film-fabrikatie behield. Zij vervulde de hoofdrol in de nieuwe film: „De dochter van den Sheik” en „De jonge Kampioene”, terwijl zij prettig spel te zien gaf in de onlangs verschenen film „Senorita”.

Hieronder: **HAROLD OP DEN EENMANSWAGEN** (alle leeftijden). Hoewel deze film tot de nieuwste producten gerekend kan worden, heeft zij toch al hier en daar gedraaid. De geheele film door krijgt Harold gelegenheid te over, om zijn onmiskenbaar komisch talent te toonen. Een van de aardigste beelden uit deze film is wel de wijze, waarop hij zijn gevallen paard tot opstaan poogt te bewegen. Dit amusante detail nader te beschouwen loont wél de moeite.

EEN RIJKDOM VAN ZILVER, porcelein en glas biedt de tafel uit de achttiende eeuw.

EEN COCKTAIL VAN OVERPEINZINGEN

BIJ DE GEDEKTE TAFEL IN VIJF EEUWEN

DOOR JAN D. VOSKUIL

De gedekte tafels, die de zalen van huize Goudstikker te Amsterdam in beslag hebben genomen, leggen ondanks hun deftig stilzwijgend treffender getuigenis af van het karakter der menschheid dan de lenige tong van Uw welsprekende tafeldame ooit in staat was te doen. En wie met kinderlijk vertrouwen in de voortreffelijke eigenschappen van Adam's kroost nog mocht gelooven, dat de geest in het algemeen over de stof den baas speelt, die moet wel over een ongehoord optimisme beschikken, wanneer hij aan het einde van zijn zonderlinge bedevaart langs deze offers, gedurende vijf lange eeuwen aan de fijnproevers onder de goden opgedragen, nog niet wil toegeven, dat de maag onze gevoelens duchtig onder de plak houdt. Wij kunnen dan ook den volksmond, die meestal oprecht spreekt dan ons lief is, geen ongelijk geven, als zij beweert, dat de liefde, en met haar vele andere edele menselijke eigenschappen, die wij zoo vrij zijn hieraan toe te voegen, alleen met lekkernijen het „verheven hart” als met een tooversleutel ontsluiten kan. Ook de kunst riskeert weleens niet de kans dit zelfde hart potdicht te vinden, en op deze tentoonstelling kunnen wij gewaar worden, dat zij soms eieren voor haar geld kiest. Doch zonder verder kwaad van haar en ons zelf te spreken stellen wij vast, dat, zoodra de mensch reeds de onderste trede van den trap der

beschaving beklommen heeft, hij liever zijn spijsen op een zindelijken en schoon gevormden schotel ziet te pronk gelegd, dan kleverig saamgepakt in een bewalmden, groven aardn pot en smakelijker zal hij drinken uit een helderen, sierlijken roemer dan (Diogenes houden wij buiten beschouwing). . . . uit zijn vereelte werkhanden. Toch moest er duizenden jaren gegeten en gedronken worden, eer onze hooggeroemde stamvaders hadden geleerd met hoofdsche manieren hun voedsel te verorberen. Een leerschool, die zich over vele geslachten uitstrekt, was noodig, voordat het nuttigen een zekeren zwier kreeg en het tafelgerei harmonische vormen had aangenomen. Langzaam ontwikkelden zich de voorwerpen, die steeds beter aan de eischen van spijsen en dranken gingen voldoen, gemakkelijker hanteerbaar werden en ten slotte in groote verscheidenheid konden vermenigvuldigd worden. Zoo ontstonden de standaard-typen van borden, schalen, lepels, vorken, messen, bekers, flesschen, kruiken, drinkglazen en vaatwerk, en weinigen zullen bij hun dagelijksche maaltijden denken aan den langen moeilijken weg, die al deze voorwerpen moesten afleggen, voordat zij hun volmaking hadden bereikt, die zooveel tot de verfijning en de gezelligheid van ons

leven bijdraagt. Maar het is verre van gemakkelijk zich duidelijk voor te stellen, dat het in den ouden tijd geheel anders was op de plek, waar nu het oude patriërs-huis zich verheft, dat over galadiners kan medespreken.

In gedachten zien wij reeds op het hagelwitte laken, alstrossen donkergroene parels, kaviaar glinsteren, terwijl in het kristal de gouden champagne schittert en zijn kostbare kracht zorgeloos in het vluchtige schuim laat vergaan. Uniformen fonkelen met sterren van generaals en ridderorden der ministers of gezanten, terwijl zich daar tusschen de bonte kleuren mengen van de gedecolleteerde kostuums der „beau monde.”

Principieel is zulk een diner een vertoon van praal, beschaving en behaagzucht. Maar onze voorouders huldigden daaromtrent een andere opvatting. Zij konden zich daarbij ook een enkele luxe veroorlooven, die wij moeten ontberen, de vrijheid. En in de oerwouden, waarvan de boomen op de Heerengracht nog nakomelingen zijn, banquetteerden zij naar hartelust, zonder bevreesd te zijn voor het strakke gelaat van een critischen lakei of zonder zich belemmerd te voelen door het alziend oog van de camera, dat verraderlijk glinsterde achter den stam van een woudreus. Van deze luxe maakten zij bij hun bachanalen ook ruimschoots gebruik. Onder de breede kruinen der boomen flikkerden de vuren, waarboven

zij fabelachtig vette bouten van everzwijnen aan het spit geregen hadden, om daarvan later de ruwe hompen met glibberige vingers af te scheuren en op beestachtige wijze te verslinden, zoodat het feestmaal een onsmakelijk schouwspel werd. Al reikt nu deze tentoonstelling

OP DE TAFEL van het einde der zeventiende eeuw is de versieringskunst reeds rijk toegepast aan schalen en glazen.

PLATTE BORDEN, TINNEN KROEZEN en kannen zijn nog een voor naam bestanddeel van de tafel in het begin der zeventiende eeuw.

lijke burgers, waar zonder eenige liefde voor de schoonheid der stijlen, Biedermeier, Empire, moderne en allerlei andere beginselen, dikwijls nog geüniteerd, tot wanstaltige interieurs samengesteld zijn. De tafels in huize Goudstikker met hun fijne damasten, ingetogen tin, monumentale lepels en vorken, fleurige aarden en porceleinen borden, decoratieve kruiken, nobele glazen en speelsche bokalen, geven een karakteristiek fragment uit de geschiedenis der menschheid. Voor den asceet schenkt het wel eenig leedvermaak te weten, dat zelfs de lekkerbekken en smulpapen, waaruit het meerendeel der menschheid bestaat, bij hun overladen disch, toch het geestelijk voedsel niet kunnen ontberen, ook al zouden zij het eerelidmaatschap van de club der cent kilo's verworven hebben. Voor dit laatste behoeft de kunstenaar vooreerst niet beducht te zijn, en wij hebben zelfs ernstige reden te betwijfelen of hij wel ooit eens de gelegenheid gehad heeft, zich onder te dompelen in geraffineerde likeuren en wijnen of van een Lucullusmaal met buitensporige lekkernijen als hanekammetjes en pauwetongetjes te genieten, waardoor hij een practisch inzicht zou krijgen omtrent de eischen van verfijnde spijsen en dranken, waarnaar hij anders zal moeten raden. Doch ook hier zal de intuïtie wel dikwijls den weg gewezen hebben!

niet zoover in de geschiedenis terug, toch is er sedert den tijd, dat men van houten bordjes gewend was te eten en de hand nog de plichten van de vork vervulde, veel gewijzigd en het overzicht hier geboden, dat aanvangt bij die jaren in het begin van de 16e eeuw, toont duidelijk aan, hoe weinig stabiel de opvattingen der menschen zijn. Van jaar tot jaar veranderen de inzichten, waardoor de werken telkens van karakter verschillen. Iedere periode heeft zijn hoogtepunt, zijn meesterwerken, die elk op hun manier het leven uit hun tijdperk in beeld brengen. Onophoudelijk verdringt het jonge geslacht met zijn nieuwe begrippen die der ouden. Dit mag wreed lijken, maar het is nu eenmaal niet anders. Vaak blijven de beste stukken in de musea bewaard, waarvan de bestudeering aanbeveling verdient, want er bestaat misschien geen boeiender geschiedenis, dan die der schoonheid. Wie haar kent, zal bemerken, dat niet alleen elke landstreek en iedere tijd zijn kenmerkende eigenschappen bezit, maar dat ook de kunstenaar op het hout, het doek, den steen, het glas of het metaal steeds een eigen lied neerschrijft. En als we iets uit deze tentoonstelling kunnen leeren, dan is het bovenal dat alleen een oprechte taal eeuwige waarde kan hebben, maar dat niets zoo los staat als het heilig huisje, dat sommigen van een bepaalde periode of richting maken, die zij in hun bekrompenheid voor den alleen - zalig - makenden kunsttempel houden. Want er is niet een kunstenaar en een ivoren toren, daar zijn er ontelbare en al mag de eene toren wat hooger reiken en fraaier bewerkt zijn dan de andere, tenslotte beoogen zij hetzelfde doel: de benadering van het kunstwerk

in den diepsten zin des woords. Wie dit beseft, zal elk oorspronkelijk werk weten te waardeeren, al is het van een Hottentot of een salonjonker en al ontstond 't in het steenen tijdperk of in de jaren der vliegtuigen. Voor hen, die deze kunst verstaan is het eveneens mogelijk te genieten van de degelijkheid der 16e eeuwse voorwerpen, ook al zijn zij door den tand des tijds soms afgeknaagd tot fragmentarische lepels en messen en gekartelde bordjes, als van de deftige en krachtig gevormde dingen uit den bloeitijd der O. I. Compagnie, de weelderig versierde kommen en schotels, die de pruikentijd voortbracht of het eenvoudige strakke tafelgerei, dat thans vervaardigd wordt. Elke stijl dwingt door zijn eenheid bewondering af en ook de schilderijen dragen bij tot een zuiver begrip van de zeden en den geest van 't tijdperk, uit welke de verschillende tafels afkomstig zijn. Bij het bekijken van deze harmonische groepen is het moeilijk den wrevel te onderdrukken, wanneer we ons zoog. antiek ingerichte kamers herinneren uit smakelooze meubelmagazijnen of bij achter-

STEENEN KRUIKEN EN PRIMITIEVE LEPELS in de dertiende eeuw waren even eenvoudig als het maal van brood en visch in die dagen.

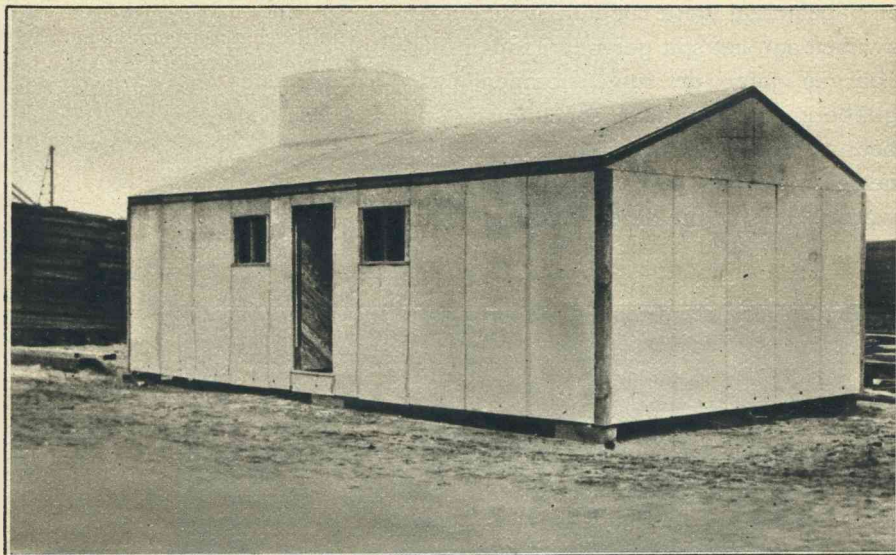

Dr. F. VAN GHEEL GILDEMEESTER †. Op 74-jarigen leeftijd is de oudste Nederl. Hervormde predikant van Den Haag plotseling overleden. Dr. van Gheel Gildemeester, die zich op theologisch gebied groote bekendheid verwierf, nam door verschillende en verscheiden functies een vooraanstaande plaats in de hofstad in. Meermalen kwam de warme sympathie, welke men hem toedroeg, tot uiting. De overledene was ridder in de Orde van den Nederl. Leeuw en officier in de Orde van Oranje Nassau. Heden, 5 Jan., wordt zijn stoffelijk overschot op Oud Eik en Duinen ter aarde besteld.

IN DE WITTE SCHOONHEID der besneeuwde Rijn oevers bij Bingen houden de manschappen van het Eng. bezettingsleger hun dagelijksche exercitie tijdens de Kerstmis- en Nieuwjaarsweek.

ALS EEN VERKWIKKING in het jaargetijde van vorst en natte sneeuw, geven de bloemen fleur aan ons leven. In Sassenheim is reeds een bloemententoonstelling gehouden, waar deze Mendels Tulp Parkinson werd gekiekt.

COMMANDER BYRD heeft de ijswoestijn van de Zuidpool bereikt. Gedurende het verblijf in het antarctische gebied maakt hij gebruik van bovenstaande verplaatsbare hutten. De huisjes zijn vervaardigd van coiba-hout, een tropische houtsoort welke zeven maal lichter is dan kurk.

DE JAPANSCH GEZANT verlaat 't Koninklijk Paleis aan het Noordeinde te Den Haag, waar hij op de Nieuwjaarsreceptie zijn wenschen aan H.M. de Koningin heeft aangeboden.

„Ik verga van den honger,” gromde de captain.

NAAR EIGEN INZICHT

D O O R O' H E N R Y

Ergens in de diepte van de groote stad, waar het uitvaagsel der maatschappij voor altijd onontwarbaar door elkaar geworpen is, hadden de jonge Murry en de Captain elkaar leeren kennen en waren vrienden geworden. Beiden waren zij van het hoogste punt van achting en maatschappelijke welvaart neergesmaakt en op een hulpeloze wijze aan lager wal geraakt.

De Captain was niet langer captain. Een van die plotselinge moreele beroeringen, die soms over de stad gaan, hadden hem als het ware weggespoeld van de goede en uitstekend betaalde positie, welke hij bij de politie bekleedde. Hij werd ervan beschuldigd, voor zijn ambtshalve verleende diensten geld te hebben aangenomen. Zijn distinctieven waren van zijn uniform gerukt en zijn door spaarzaamheid verworven fortuintje was achtergebleven in de handen van zijn advocaten, die zijn onschuld duidelijk hadden doen blijken, maar hem toch nog slechts op het nippertje voor gevangenisstraf hadden kunnen behoeden. Toen alles achter den rug was, stond hij

geruïneerd en zonder bron van inkomsten op straat. Een maand na zijn vernedering greep een kellner hem bij den nek, trok hem weg van het tafeltje, waaraan hij zonder te betalen had willen eten, en wierp hem op straat. Daarna vocht hij met den oppasser van een gemeentelijk Tehuis voor Dakloozen, die hem een bad wilde geven. Toen Murray hem voor het eerst zag, hield hij de hand vast van een Italiaansche vrouw, die appels en knoflook verkocht in Essex Street, terwijl hij eenige regels voor haar citeerde uit een Italiaansche ballade.

De val van Murray was van geheel anderen aard geweest. Alles wat hij graag wilde hebben, had men eens aan zijn voeten gelegd. De gidsen, die de vreemdelingen door de stad leiden, vragen hun aandacht voor het huis van zijn oom, dat in de deftigste wijk der stad staat. Maar er was een vreeselijke scène geweest tusschen Murray en zijn oom,

en de jonge man was door den butler naar de deur gebogen, wat in een dergelijke buurt gelijk staat met in de armen van Oome Jan gedreven te worden. Als een prins zonder bezittingen en zonder erfgoed doolde hij door de stad. . . .

Op zekeren avond zaten de captain en Murray samen op een bank van een klein park in een der voorsteden. De buik van den captain, die door den honger nog dikker scheen te worden — hetgeen den spotlust in plaats van het medelijden opwekte, als hij ergens om hulp vroeg — hing als een vormeloze massa tegen de leuning van de bank. Boven zijn rood gezicht met de vermiljoene vlekken en de week-oude stoppels stond een vergeelde stroohoed. Een strak aangehaalde leeren riem — het eenige, wat hem uit zijn diensttijd was overgebleven — maakte een diepe groeve in zijn omtrek. De veters van zijn schoenen waren stuk en geknoot. Met een zware basstem vervloekte hij zijn ongeluk. . . .

Murray, die naast hem zat, hing als het ware in zijn blauwe flanelen zomer-

....Doch kijk maar eens, wat ze me heeft gelapt....

costuum. Hij had zijn hoed diep in zijn oogen getrokken. Kalm, zwigend zat hij daar; in al zijn sjofelheid nog het voorbeeld van een gedistingeerd type.

„Ik verga van den honger,” gromde de captain. „Ik sterf bijna van den honger. Ik zou een heel restaurant achter mekaar kunnen leeg eten, tot de klikjes in de keuken toe! Kun je niet iets bedenken, Murray? Jij zit daar maar met je opgetrokken schouders, alsof je je nergens iets van aantrekt. Wat heb je nu aan die airs? Laat die maar varen en denk liever na, of we niet iets te bikken kunnen krijgen....”

„U vergeet, mijn waarde captain,” zei Murray, zonder uit zijn passieve houding te komen, „dat onze laatste poging om te eten op mijn voorstel is ondernomen....”

„Ja,” bromde de captain, „je verwedde je hoofd eronder, dat we wat zouden krijgen. Weet je nog zoo’n plannetje, hè?”

„Ik geef toe, dat het op niets is uitge-loopen,” zuchtte Murray. „Ik dacht anders zeker, dat Malone ons nog wel een gratis lunch zou geven na de wijze, waarop we een heelen tijd over baseball hebben gepraat den laatsten keer, dat ik een nickel in zijn restaurant besteedde.”

„Ik had deze hand,” zei de captain, het onfortuinlijke lichaams-deel uitstekend, „ik had deze hand op het trommelboutje van een kal-koen en twee sardine-sandwiches, toen de kellers ons te grazen namen.”

„Ik was geen twintig centimeter van de olijven verwijderd,” zei Murray. „Gevulde olijven. Ik heb ze in geen jaren geproefd!”

„Wat zullen we doen?” vroeg de captain. „We kunnen toch niet sterven...”

„Oh neen?” zie Murray kalm. „Ik ben blij dit te hooren. Ik was al bang, dat we het wél konden.”

„Blijf hier wachten,” zei de captain, schielijk overeind komend. „Ik ga nog een kans wagen. Blijf hier op me wachten. Ik ben niet langer dan een half uur weg.

Als het me lukt, kom ik zoo blij als een kind terug...”

Hij deed eenige olifant-achtige pogingen, om zijn toilet wat op te knappen. Hij draaide zijn zware snorren op, trok uit zijn mouwen een paar manchetten te voorschijn, waarvan de randen roetzwart waren, maakte de groef in zijn middel nog dieper door den riem een gaatje meer aan te halen en ging toen weg, loopend, als een rhinoceros in een dierentuin.

Toen hij uit het gezicht was, verliet Murray ook het park, zoo vlug loopend als zijn „air” hem veroorloofde. Voor een gebouw met steenen trap, waarvoor aan weerszijden twee groene lantaarns brandden, hield hij stil.

„Een politie-captain, Maroney geheten,” zei hij tegen den inspecteur, die hem te woord stond, „is drie jaar geleden ontslagen, omdat hij verdacht werd, zich te hebben laten omkopen. Ik geloof, dat de zaak geschorst werd. Wordt die man nu soms door de politie gezocht?”

„Waarom wou je dat weten?” vroeg de inspecteur, zijn voorhoofd fronsend. „Ik dacht, dat er misschien een belooning op zijn aanhouding stond,” legde Murray kalm uit. „Ik ken hem heel goed. Het komt mij voor, dat hij zich schuilhoudt voor de politie. Ik kan ieder oogenblik van den dag de hand op hem leggen. Als er soms een belooning op staat...”

„Er staat geen belooning op,” viel de

inspecteur hem kort in de rede. „Die man wordt niet gezocht. En jij evenmin. Smeer hem dus. Je gaat als vriend met hem om en je zoudt hem willen verkoopen! Vooruit, eruit, en gauw wat, of ik tráp je eruit.”

Waardig keek Murray den inspecteur aan.

„Ik was slechts van plan, mijn plicht te doen als gentleman,” zei hij ernstig, „door de wet te helpen de hand te leggen op iemand, die zich tegenover de gemeenschap heeft misdragen!”

Murray haastte zich weer terug naar de bank in het park. Hij kruiste zijn armen over de borst en nam weer zijn houding van waardige onverschilligheid aan.

Tien minuten later verscheen de captain. Zijn boord was stuk getrokken; zijn strooien hoed gedeukt en gekraakt en in zijn witte overhemd met de vuur-roode strepen zat een groote scheur. Van zijn hoofd tot zijn voeten zat hij onder vlekken, die sterk herinnerden aan appels en knoflook.

„Om ’s hemels wil, captain,” zei Murray, „ik geloof niet, dat ik op u gewacht zou hebben, als ik had geweten, dat ge zóó toegetakeld zou terugkomen. Ik...”

„Houd op,” zei de captain ruw. „Dat is alleen maar aan den buitenkant. Ik ben naar Essex geweest en heb Catrina, die daar een fruitwinkel heeft, om haar hand gevraagd. Nou, dat hoort ook al weer tot het verleden en naar dien kant is geen hoop meer! Ze ziet er zoo aardig uit, als een in Amerika geboren Italiaansche maar doen kan. Ik dacht de vorige week, dat ik zeker van die signorina was. Doch kijk maar eens, wat ze me heeft gelapt! Ik geloof, dat ik wat te gehaast van wal gestoken ben. — We zullen iets anders moeten bedenken.”

„Je wilt toch niet zeggen,” zei Murray met onverholen minachting, „dat je met die vrouw zou zijn getrouwd, alleen om uit de misère te raken?”

„En waarom niet?” vroeg de captain. „Ik zou de dochter van een Hottentot trouwen voor een kop soep. Ik zou een moord doen voor een gebakken biefstuk met aardappelen.”

„Enik,” zei Murray, zijn hoofdsteunend in zijn hand, „en ik zou voor een whiskey mijn besten vriend verraden! Voor dertig zilverlingen zou ik...”

„Dat meen je niet!” riep de captain verachtelijk uit. „Dat meen je niet, Murray. Een vriend verraden vind ik het gemeenste, wat iemand doen kan. Iemand, die zijn vriend verkoopt, is nog gemeener dan...”

Er kwam een man op hen toe en de captain zweeg.

„Ben jij het, Mac?” vroeg de man, voor de beide vrienden stilstaand. Zijn diamanten dasspeld schitterde in het licht

van een lantaarn en zijn boord glansde onder zijn glad geschoren gezicht. „Ja, nu zie ik het,” vervolgde hij. „Ze hebben gezegd, dat ik je hier ergens kon vinden. Kan ik je even alleen spreken, Mac?”

Grommend stond de captain op en volgde den man. Op een paar meter afstand van de bank bleven ze staan. De captain keek hem gespannen aan. Als Charles Finnegan heelemaal naar dit verzameloord der uitgeworpenen kwam, moet er wel iets heel bijzonders aan de hand zijn.

„Je weet, Mac,” begon Finnegan, „dat ze bezig zijn inspecteur Pickering eruit te werken. Ze beschuldigen hem van. . . .”

„Hij was mijn inspecteur,” zei de captain.

„O'Shea wil zijn baantje hebben,” ging Finnegan voort. „En hij moet het hebben ook. Het is veel beter voor de organisatie. Pickering moet er uit. Jouw getuigenis kan hem den genadeslag geven. Hij stond boven je, toen je nog bij de politie was. Je weet daarom genoeg van hem. Je moet tegen hem getuigen. . . .”

„Hij was. . . .” begon de captain.

„Wacht even,” zei Finnegan. Hij haalde een bundel banknoten uit zijn zak. „Vijfhonderd dollar. Voor jou! Honderd hier, de rest. . . .”

„Ik zeg je, dat hij mijn vriend was,” antwoordde de captain. „Ik zie jou en je soortgenoot liever hangen, dan dat ik Dan Pickering verraad. Ik heb geen cent meer en ik verga van den honger, maar een vriend verraden doe ik niet. . . .” De captain wond zich op en verhief zijn stem. „Smeer hem uit dit park, Finnegan, waar het uitvaagsel van de maatschappij nog beter is dan jij en je vrienden! En neem je smerig geld maar mee. . . .”

Finnegan haalde zijn schouders op en verdween. De captain keerde weer terug naar zijn bank.

„Ik kon er niets aan doen, dat ik jullie gesprek hoorde,” zei Murray droog. „Je bent de grootste idioot, dien ik ooit heb ontmoet.”

„Wat zou jij dan hebben gedaan?” vroeg de captain.

„Pickering aan het kruis genageld hebben” zei Murray.

„Jongen-lief,” zei de captain zonderling kalm, „jij en ik zijn heel verschillend. New York is verdeeld in twee gedeelten — boven Forty-second Street en beneden Fourteenth. Jij komt uit een ander

gedeelte dan ik. We handelen ieder volgens ons eigen inzicht.”

Een verlichte klok, die boven de boomen uitkwam, vertelde hun, dat het half twaalf was. De beide mannen stonden op van de bank en begaven zich zwiingend op weg, alsof ze door dezelfde gedachte werden voortgedreven. Ze verlieten het park, staken een nauwe straat over en kwamen in Broadway, op dit uur even verlaten en donker als een zijstraat in Pompeï.

Ze liepen Noordwaarts; een politie-agent, die hun verdwijnende schaduwen even nastarde, schonk hun minder aandacht, dan hij op ieder ander uur van den dag hier op deze plek zou hebben gedaan. Want in iedere straat van dit stadsgedeelte schoven nu zwiigende schaduwen voort, die allen op één punt toeliepen: een punt, dat zich nergens anders door onderscheidt dan door de straatsteen, die uitgesleten zijn door duizenden wachtende voeten.

In de Ninth Street keek een man, die uit een grooten auto stapte, toevallig naar het Westen. In dat kleine oogenblik zag hij Murray. Hij liep op hem toe en trok hem in het licht van een straatlantaarn. De captain bleef grommend als een gewonde beer loopen wachten op den hoek van de straat.

„Jerry!” had de man, die uit den auto gestapt was, geroepen, „wat een gelukkig toeval! Ik was net van plan morgen naar je te gaan zoeken. De ouwe heer heeft de vlag gestreken. Je bent weer in genade aangenomen. Kom morgen even op mijn kantoor praten en je kunt

zooveel geld krijgen, als je noodig hebt. Ik heb in dat opzicht zeer liberale instructies. . . .”

„En die kleine huwelijksvereenkomst?” zei Murray, terwijl hij zijn hoofd afwendde.

„Ja. . . . die. . . . eh. . . . natuurlijk, je oom. . . . eh. . . . verwacht, dat het engagement tusschen Miss Vanderhurst en jou zal plaats heb. . . .”

„Heb je haar neus goed gezien, ouwe jongen?” vroeg Murray plechtig.

„Maar wees nu eens verstandig, Jerrey. Miss Vanderhurst erft later een fortuin en. . . .”

„Heb je haar neus al eens gezien!”

„Ja, ik geef toe, dat haar neus niet. . . .”

„Juist! Dat is voldoende,” zei Murray „Bonsoir. Mijn vriend staat op me te wachten, bonsoir!”

Een kronkelende menschengang wachtte, van een eind in Tenth Street af tot ver in Broadway. De captain en Murray hechtten zich aan den staart der schuifelende slang.

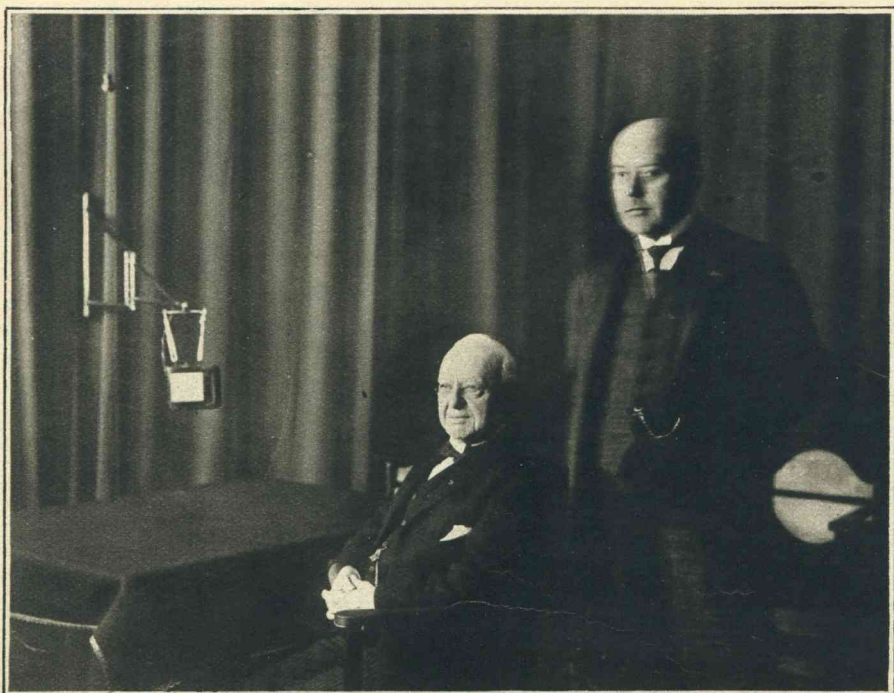
„Wel twintig voet langer dan gisteravond,” zei Murray, den afstand met zijn oogen schattend.

„Het zal wel een half uur duren, eer we op onze brits liggen,” gromde de captain.

Een klok begon twaalf te slaan; de slang bewoog zich langzaam vooruit. Haar leeren voeten sloften over de steenen met een sissend geluid, terwijl de twee mannen, die ieder hun eigen inzicht hadden gevolgd, hongerig en moe in de laatste rij hun beurt afwachtten, om zich te slapen te kunnen leggen op de houten planken.

„Smeer hem uit dit park, Finnegan!”

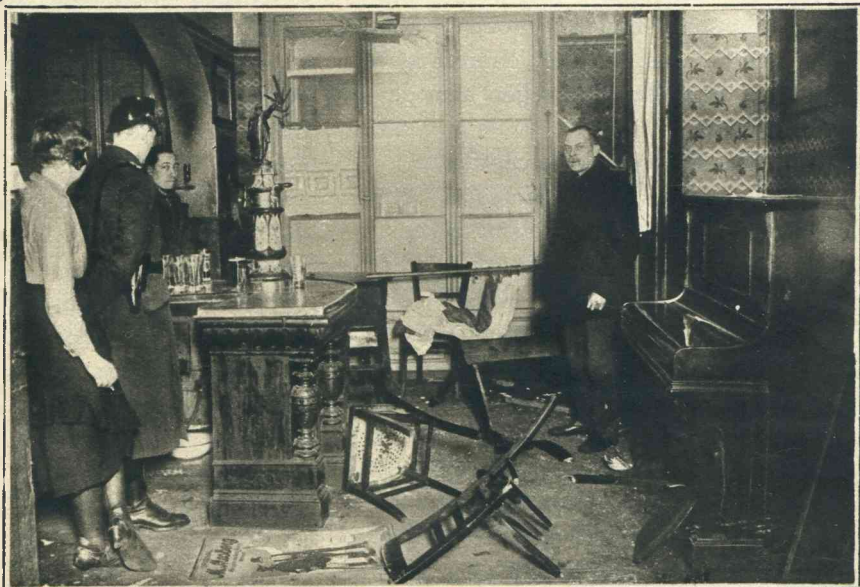

FILMPLAGIAAT? De Russische schrijfster Debeke heeft een klacht ingediend tegen Thea von Harbou en Fritz Lang, die ten haren nadeele plagiaat zouden hebben gepleegd bij de vervaardiging van de bekende film *Metropolis*.

OP VERZOEK VAN DE REGEERING heeft oud-minister Dr. J. Th. de Visser in de studio der Posterijen en Telegrafie te 's Gravenhage, aan Oost- en West-Indië den Nieuwjaarsgroet van het moederland radio-telefonisch overgebracht. Dr. de Visser vóór den microfoon; naast hem Z. Exc. H. v. d. Vegt, minister van Waterstaat.

De Heer M. KRIJGSMAN, wethouder van 's Hertogenbosch, zal den heer Wintermans opvolgen als lid der Tweede Kamer.

OF HET IN CHICAGO WAS, zoo onbeschaamd en brutaal drongen eenige elegant gekleede misdadigers in een vergaderlokaal der „Hamburger Zimmerleute“ te Berlijn, schoten in het wild op de vergaderenden en vluchtten daarna in auto's. Een man werd gedood en acht zwaar gewond. De verwoesting in de vergaderzaal.

MET MUZIEK VAN SCHOTSCH E PIJPER wordt Miss 1929 plechtig ingehaald op het Nieuwjaarsfeest in het Mayfairhotel te Londen. De begeleidende dames geheel rechts zijn de dochter van Lord Strathpew en Lord Moncrieff.

BERICHT

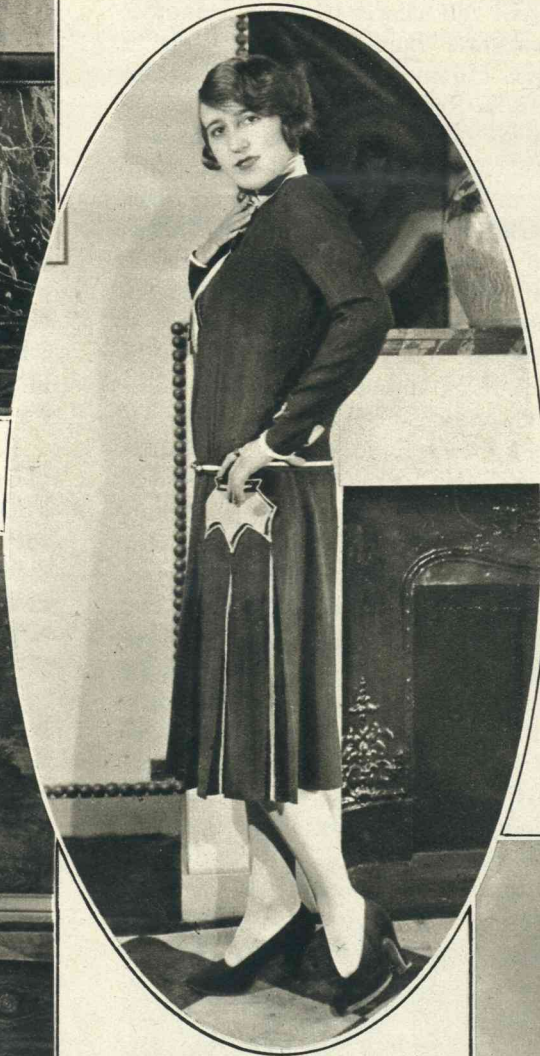
Met ingang van 1 Januari zijn de redactie- en administratie bureaux van de N.V. „PANORAMA“ gevestigd Stationsweg 34, Den Haag. Wij vestigen de aandacht van onze lezers op de uitbreiding en de verbeterde uitvoering, die wij vanaf heden ons weekblad geven. De abonnements-prijzen bedragen: f 2.60 per kwartaal, f 5.20 per half jaar bij vooruitbetaling. Voor de loopende abonnementen worden deze nieuwe prijzen eerst op 1 April a. s. in rekening gebracht. De Directie.

Parijsch MODENIEUWS

Hiernaast links : Elegant wintertoilet van soepel velvet. Vest van zacht rose crêpe-de-chine.

Hieronder : Een donkerblauw sport-toiletje met garneering van een kleurig motief in raffia.

Zeer modern vilten hoedje, met garneering van een kleurig motief in raffia.

Hieronder : Eenvoudig vilten hoedje. Elegante beige-handschoenen, waarvan de kappen met gouden nopjes zijn versierd.

Namiddag-japon van wit met groen bedrukte voile. Garneering van groen en mauve randen. Voorbaan wit geplisseerd.

**DE HOEDJES BLIJVEN
KLEIN - DE JAPON-
NEN WORDEN IETS
LANGER GEDRAGEN.**

Bovenstaande toiletten zullen onze Hollandsche vrouwen niet alleen bekoren, ze zijn buitendien ook zeer geschikt om door Hollandsche vrouwen te worden gedragen — iets wat lang

niet van alle Parijsche scheppingen kan worden gezegd!

Bij het fluweelen toiletje geven de sluiting opzij en de plooiën aan weerskanten van den rok zeker slankheidseffect, hetwelk bij het eenvoudiger toiletje wordt verkregen door de ingezette plooiën in afstekende tint. Het model van het voile-costuum is, door het lange vest en de effen randen terzijde, bijzonder geschikt ook voor zware figuren.

De Man met twee Linker voeten

DOOR P. G. WODEHOUSE

Rechten erven
P.G. Wodehouse
In USA
rechtenvrij, zie
Gutenberg
project

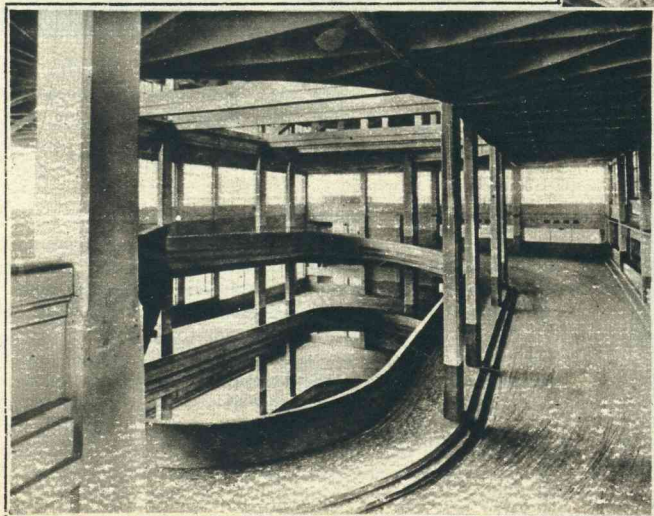
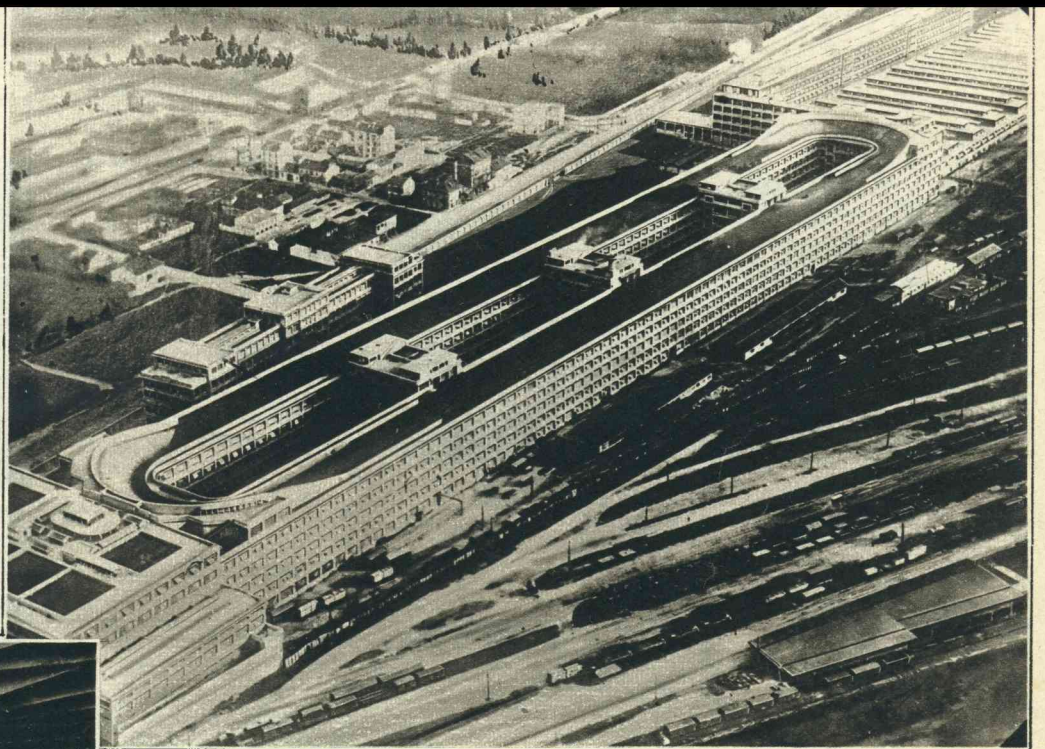
Rechten erven P.G. Wodehouse

In USA rechtenvrij,
zie Gutenberg
project

AUTO RENBAAN OP HET DAK

*Hiernaast: Een vogelvlucht-kiek
van de Turijnsche dak-renbaan.*

*Hieronder: In de uiterste vleugels
van het fabrieksgebouw zijn opritten
gemaakt naar de renbaan op het dak.*

Dringende omstandigheden hebben den mensch steeds zeer inventief gemaakt. Daarvan getuigt niet alleen een Nederlandsch spreekwoord over aardappelen en een bijl, maar in iedere eenzame landstreek, waar de moderne techniek en comfort niet kan doordringen, en in iedere groot-stad, waar men bijv. met de ruimte moet woekeren, vindt men er bewijzen van. In Turijn wilde

de directie van de Fiat-fabrieken, een auto-renbaan bouwen, om de nieuwe auto's in te rijden. De grond in Turijn is echter zeer duur, terwijl de renbaan in de onmiddellijke nabijheid der fabrieken moest zijn. De oplossing van dit moeilijk probleem heeft de directie gevonden, door de renbaan op het dak van een der fabrieken te bouwen.

Rechten erven P.G. Wodehouse

In USA rechtenvrij, zie Gutenberg project

Electrische Locomotieven zonder Beugel in Canada

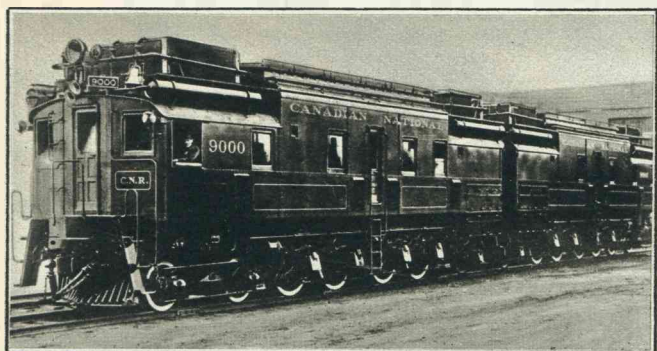

Foto hieronder: OM ONBELEMMERD VAN DE GROOTSCHE NATUUR TE GENIETEN is aan iederen trein een open observation-car gekoppeld, vanwaar men een vrij uitzicht op den omtrek heeft.

DE ELECTRISCHE LOCOMOTIEF zonder beugel van de Canadian National Railways.

De Canadeesche Nationale Spoorwegen hebben een nieuw type locomotief in dienst gesteld, welke wordt voortbewogen door een bijzondere combinatie van een Diesel-machine en een electrische dynamo. De nieuwe machine is een verbetering van de in gebruik zijnde benzine-electrische motorwagens, waarmede in Canada en Engeland uitstekende resultaten bereikt zijn. De Diesel-machines worden gebruikt om stroom op te wekken, voor de motoren, welke op de assen gekoppeld zijn. De nieuwe machine is dus een electrische locomotief zonder beugel. Onder de vele nieuwigheden, welke bij den bouw toepassing hebben gevonden, dient een waterketel genoemd

SLAPEN IN DEN TREIN op een reis door Canada, beteekent dat men het genot mist van majestueus natuurschoon, zooals in den Kicking Horse Canyon.

te worden, die als centrale verwarming voor den geheelen trein dient. De uitlaatgassen passeeren dezen ketel, waardoor het geraas van den motor wordt verminderd en warmte wordt geleverd voor de radiatoren in de rijtuigen. Men denkt aldus bij een temperatuur van 12 graden onder nul, een trein van gemiddelde lengte behoorlijk te kunnen verwarmen. De nieuwe locomotief bestaat uit twee deelen, elk voorzien van een 12-cylinder Diesel-machine; aan beide zijden bevindt zich een stuurinrichting. De geheele machine weegt 300 ton en kan een trein van 2800 ton met een gemiddelde snelheid van 65 K.M. per uur voortbewegen.

DE LUIE DETECTIVE

DOOR GEORGE DILNOT

Geautoriseerde vertaling door D. W.

Nogmaals zag ze om zich heen, waarna ze haastig naar boven begon te klauteren. Ze had de bovenste spijl bijna bereikt, toen ze schrikte van een zacht kuchje.

Tom, de bediende, die Hughes vergezeld had, stond op eenige meters afstand van haar kalm op een grassprietje te kauwen en keek haar van terzijde aan. Penelope kwam nu op de voor de gegeven omstandigheden meest waardige wijze naar beneden.

„Als ik u was, zou ik zoo iets niet meer probeeren, juffrouw,” zei Tom op eerbiedigen toon. „U zou zich kunnen bezeeren. Bovendien zijn er langs den geheelen muur electrische alarmdraden aangebracht, die in verbinding staan met het huis.”

Het meisje bukte zich om het stof van haar kleeren te kloppen. Toen ze weer opkeek, lag er een vriendelijke glimlach om haar lippen.

„Ik wilde eens kijken, hoe het uitzicht was,” verklaarde ze. „Ik probeerde volstrekt niet te ontsnappen.”

Tom gooide het sprietje weg en zei, dat ze zich te midden van uitgestrekte moerassen bevonden, waarin iedereen, die de streek niet kende, zonder twijfel verdwalen zou.

„Maar Tom — u heet toch Tom, nietwaar! — het komt me voor, alsof ik de zee kan ruiken.”

„Dat is ook zoo, juffrouw. Die ligt hier ongeveer een mijl vandaan.” Hij maakte met zijn arm een vaag gebaar naar rechts. „Zooals echter reeds gezegd, zou iedereen, die de omgeving niet kent, in de moerassen verdwalen.”

„Ik begrijp het,” zei het meisje peinzend. „Als er dus inderdaad geen kans tot ontkomen is, waarom word ik dan eigenlijk bewaakt?”

Er kwam een eigenaardige, waardeerende blik in de oogen van Tom. „Ik bewaak u werkelijk niet, juffrouw. Mijnheer Hughes was evenwel bang, dat u het een of ander kon overkomen, en daarom wordt er een oogje op u gehouden.”

Het meisje beet op haar lip. „Dat is bijzonder vriendelijk van mijnheer Hughes. Denk je, Tom, dat hij me van honger zal laten omkomen?”

„O nee, juffrouw. Mijnheer wacht in de eetkamer op u.”

Bij deze laatste woorden wendde hij zich half om en wees naar het huis. En juist op dat oogenblik zag Penelope, dat Tom's nauwsluitend jasje aan den rechterkant eenigszins uitpilde, waaruit ze terstond opmaakte, dat daar het een of ander zware voorwerp verborgen moest zijn.

„Wijs me den weg maar, als je wilt,” vroeg ze vriendelijk terwijl ze aan zijn rechterkant ging loopen.

Ze hadden nog slechts enkele schreden gedaan, toen ze het oogenblik tot handelen gunstig achtte. Voordat de man erop verdacht was, had ze haar hand in zijn zak gestoken en de revolver te voorschijn gehaald. Ze had zich dus niet vergist, dacht ze met voldoening.

Hij probeerde haar de revolver te ontrukken, maar ze drukte dien reeds tegen zijn slaap.

„Maak onmiddellijk het hek open,” beval ze.

„Ik heb den sleutel niet,” verklaarde hij stamelend.

„Als je het hek binnen tien seconden niet geopend hebt, schiet ik,” zei ze op beslist toon.

Hij begon nu haastig zijn zakken te doorzoeken. „Eén,” telde ze „twee. . . drie. . . vier. . . vijf. . . zes. . .”

Een sleutel werd voor haar voeten geworpen, maar ze maakte geen beweging om hem op te rapen. Ze begreep heel goed, wat hij daarmee vóórhad en ze was op alles voorbereid.

„Pak dien sleutel op,” beval ze, „en maak het hek open! Gauw. . . zeven. . . acht. . . negen. . .”

Tom zag op dat oogenblik doodsbleek en het was duidelijk merkbaar, dat hij slechts met de grootste aarzeling gehoorzaamde. Ze was nu zoo opgewonden, dat ze op haar beenen stond te trillen, uiterlijk verraadde niets, wat er in haar omging.

Het volgende moment was de sleutel in het sleutelgat gestoken. En toen voelde ze eensklaps een harden slag op haar pols, waardoor het wapen uit haar hand viel. Larry Hughes' zachte stem klonk haar in de ooren, terwijl ze hem zag bukken om de revolver op te rapen.

„Vind je zelf niet, dat er nu een einde aan dien onzin moet komen, Penelope?” vroeg hij.

HOOFDSTUK XI

Adèle Gertstein lag behaaglijk uitgestrekt in een hangmat in den tuin van het prachtige huis „Maid's Retreat” Hampshire. Ze lag zoo onbeweeglijk, dat men, indien haar oogen niet wijd geopend waren geweest, verondersteld zou hebben, dat ze in slaap was gevallen. Dit was echter allerm minst het geval; integendeel, haar hersenen werkten voortdurend en er lag een vastberaden trek om haar mooien rooden mond.

„Vijf duizend pond,” mompelde ze. „Hoe moet ik er in 'shemelsnaam aan komen?”

Voor de vrouw van een millionnair kon dit nu toch waarlijk niet zulk een enorme som zijn, maar er waren verschillende redenen, waarom Adèle zich hiervoor niet tot haar echtgenoot durfde wenden.

Er waren nu eenmaal grenzen ook aan zijn toewijding en het was niet meer dan logisch, dat hij op een gegeven oogenblik op minder aangename toon zou vragen, waarom twaalf duizend pond per jaar niet voldoende voor haar behoeften was.

Die vijf duizend pond moesten echter zoo spoedig mogelijk in haar bezit zijn. Natuurlijk kon ze het geld met „Bonnie Chevalier” verdienen, als die idiote bookmakers haar niet zoo in het nauw hadden gebracht. Het leek er veel op, alsof ze zich ongerust maakten, dat ze hun niet betalen zou.

Ze stapte uit de hangmat en liep langzaam op het huis toe. Er stond haar slechts één enkel ding te doen. Waarom moest een vrouw per slot van rekening voor allerlei moeilijkheden opkomen?

Ze ging aan haar bureautje zitten en schreef een brief van den volgenden inhoud:

„Mijn beste Larry. Ik zit op een afschuwelijke manier in de misère. Die man — je weet, wien ik bedoel — moet de volgende week vijf duizend pond van me hebben, anders gaat hij naar Solly en vertelt hem alles. Ik ben doodsbang en weet heusch niet, tot wien ik me anders moet wenden dan tot jou. Terwille van den „goeden ouden tijd” kom ik je vragen, me die som te geven. Een dergelijk bedrag is van heel geringe beteekenis voor jou en ik beloof je, dat je alles zoo gauw mogelijk terug zult hebben.

Ik moet het geld hebben, anders is het met me gedaan. Misschien heb ik me erg dwaas en onverstandig aangesteld, maar daaraan valt op het oogenblik niets te veranderen. Ik ben er van overtuigd, dat de man zijn dreigement ten uitvoer zal brengen en het zou voor jou ook verre van prettig zijn. Breng het, indien mogelijk, zelf. „Maid's Retreat” is binnen drie uur van Londen uit te bereiken.

Ik ben hier zoo goed als altijd alleen. Je hebt natuurlijk

in de couranten gelezen, wat er in Streetly House is gebeurd. Ik ben er nog niet geweest om de eenvoudige reden, dat ik niets kan doen. Solly belt me tweemaal per dag op en zegt, dat hij het niet langer zonder me kan uithouden en ofschoon ik veel van hem houd, ben ik er toch van overtuigd, dat mijn zenuwen er op het oogenblik niet tegen bestand zouden zijn den geheelen dag met hem in hetzelfde huis te zijn.

Penelope is spoorloos verdwenen. Den morgen na den diefstal ging ze een paar boodschappen voor mij doen in de stad, en sindsdien heb ik niets meer gehoord. Ze had me toch in ieder geval wel kunnen schrijven, vind ik. Solly beweert, dat de een of andere onhandige politie-beambte haar van de inbraak verdacht en dat ze daardoor zoo bang is geworden, dat ze vluchtte. Het lijkt me echter hoogst onwaarschijnlijk toe, dat ze daarom is weggegaan. Als ik zelf niet zoo diep in de misère zat, zou ik me heusch erg ongerust over haar maken. Ik vermoed echter, dat ze veilig en ongedeerd is.

Stel me in 's hemelsnaam niet teleur en breng het geld zelf of stuur het dadelijk over. Ik ben eenvoudig wanhopig. A."

Ze las het epistel tweemaal over en onderstreepte nog eenige woorden. Daarna verzegelde ze den brief, plakte er een postzegel op en postte hem zelf.

Ziezoo, dat was tenminste achter den rug. Adèle Gertstein was ervan overtuigd, dat de zaak nu in orde was en zij dus uit de moeilijkheden. Ze kon nu weer aan andere dingen denken, zooals bijvoorbeeld het toilet, dat ze in Goodwood zou dragen.

Een uur later was zij gehuld in een zwart tulen japon afgezet met zacht rose, dat haar volgens haar kamenier aanbiddelijk stond.

Adèle Gertstein was inderdaad een opvallend knappe vrouw. Ze werd over enkele maanden dertig jaar en had een slank lenig figuur, een satijnzachte huid en een paar prachtige, lichtblauwe oogen, omringd door zwarte wimpers.

"Denk je dus, dat de japon een succes zal worden, Rena?" vroeg ze, terwijl ze zich van alle kanten in den grooten spiegel bekeek.

Het meisje hief haar handen met een veelzeggend gebaar in de hoogte. "Het is eenvoudig volmaakt, madame," verzekerde ze verrukt.

"Dan zal ik nu maar gaan."

Toen de jonge vrouw zich een half uur later op het terrein bevond, waar de rennen werden gehouden, bemerkte ze met voldoening, dat de oogen der mannen haar vol bewondering volgden en vrouwen haar jaloersch opnamen.

Ze hoopte, dat ze Larry Hughes bij de rennen zou aantreffen, ofschoon geen van zijn paarden aan den wedstrijd meedeed. Misschien was het verstandiger geweest, wanneer ze hem gesproken in plaats van geschreven had. De mogelijkheid was niet uitgesloten, dat haar brief niet dringend genoeg was geweest, vreesde ze. Larry kon onbeschrijfelijk koud en wreed zijn, dat wist ze. Ze wilde zich nu echter niet aan sombere gedachten overgeven en wuifde vriendelijk tegen een graaf, die directeur was van een van Solly's maatschappijen.

Dickinson, de bekende bookmaker, bij wien ze diep in de schuld stond, fluisterde zijn klerk iets in het oor, toen hij haar ontdekte. Ze ging den man evenwel voorbij zonder de minste notitie van hem te nemen. Ze glimlachte op haar verleidelijkste manier tegen een der andere bookmakers en hoewel deze een oogenblik aarzelde, schreef hij tenslotte haar naam in zijn boek.

Er waren nog genoeg menschen te vinden, die maar al te bereid waren de rijke mevrouw

Gertstein als hun cliënte te noteeren. De eerste race verloor zij. Ze had nu al haar hoop gevestigd op een der beroemdste paarden, Laburnham geheeten. Tot haar groote verontwaardiging en schrik kwam het dier evenwel als nummer vier aan, waardoor ze een bedrag van driehonderd pond had verloren. Maar wat hinderde dit per slot van rekening, redeneerde ze: Bonnie Chevalier moest nog in het veld komen en zou vast en zeker den „Steward beker" veroveren.

In gedachten maakte ze reeds een berekening. Twintig tegen één dat het dier zou winnen; daaraan viel niet te twijfelen, en als ze dit geld binnen had, was dat van Larry Hughes eigenlijk niet eens noodig.

Op dat oogenblik werd ze uit haar gepeins opgeschrikt daar iemand haar zachtjes op den schouder tikte. Ze wendde zich om en zag een dikken, grof gebouwden man voor zich staan.

"Neemt u me niet kwalijk," mompelde hij, terwijl hij zijn hoed diep voor haar afnam. De man had haar blijkbaar voor een andere vrouw aangezien.

Ze boog even en ging verder. Detective Malone trok vragend zijn wenkbrauwen op en vroeg den heer, die hem vergezelde, of zij de dame was, die de valsche cheque aan het loket had aangeboden.

Zijn metgezel schudde het hoofd. „Ik zou er waarlijk geen eed op kunnen doen. Ik geef toe, dat ze heel veel op haar lijkt, maar ik durf het niet met zekerheid te zeggen."

Mevrouw Gertstein, die er natuurlijk geen flauw vermoeden van had, dat ze door den kassier van de Midland Bank werd nagegaan, begaf zich naar de groote tribune. Ze stelde haar veldkijker in, daar de race weldra zou beginnen. Er kwam een dof gegons in haar ooren en haar handen, die den kijker omvat hielden, trilden merkbaar. Bonnie Chevalier was zijn drie mededingers een koplengte voor. Maar wat gebeurde daar

OFFICIEELE HUMOR.

Aan het stadhuis te Mainz heeft 't stadsbestuur nevenstaand, eenigszins zelf-bespotend beeldhouwwerk laten aanbrengen.

EEN CARICATUUR
BIJ DEN INGANG DER BELASTING-AFDEELING

ineens? Zag ze verkeerd of haalde het donkerbruine paard hem inderdaad in...? O, dat kon toch niet bestaan. Een gevoel van duizeligheid kwam over haar en ze moest even tegen een stoel leunen.

Bonnie Chevalier zou het wel weer ophalen, daarvan was ze zeker. Het dier was een van de beste renners van het seizoen. Langzaam hief ze haar kijker weer op. . . Haar hoop vervloog. Bonnie Chevalier struikelde en werd juist door zijn jockey opgeholpen.

Ze kon onwillekeurig een kreet van woede niet weerhouden en op dat oogenblik zagen zelfs haar lippen wit. Iemand zei iets tegen haar; ze gaf een snauwend antwoord terug. Een heer, die haar den vorigen dag bij kennissen had ontmoet, zette groote oogen van verbazing op, en het gelukte Adèle slechts met groote moeite, zich te beheerschen.

„O, neemt u me alsjeblieft niet kwalijk,” mompelde ze.

„Volstrekt niet,” zei hij beleefd, „Ik hoop, dat u niet te veel verloren heeft.”

„O nee, heelemaal niet,” zei ze op gemaakt luchthartigen toon. „Het geld is van geen beteekenis, doch het hindert me altijd geweldig, als ik iets doms heb gedaan.”

Ze stond op en ging naar de wachtende auto. Er werden nog twee rennen dien dag gehouden, maar ze was niet langer in de stemming om nog een kans te wagen.

De toestand was vrijwel hopeloos, begreep ze, en het was bespottelijk van haar geweest te verwachten, dat het geluk haar dien middag goed gezind zou zijn. Maar in elk geval was Larry Hughes er nog. Ze zou hem dadelijk telegrafeeren, zoodat hij hierdoor meer aandacht aan haar brief zou schenken, die onderweg was. En indien dit geen resultaat had, zou ze hem gaan opzoeken.

HOOFDSTUK XII.

Het was een groote teleurstelling voor Labar, dat Malone's

reis naar Goodwood, in gezelschap van den bank-kassier, geen resultaat had opgeleverd.

Hij was er beslist van overtuigd, dat mevrouw Gertstein de valsche chèque had aangeboden; als de kassier haar terstond herkend had, waren ze al een flink eind in de goede richting geweest. Zijn veronderstellingen waren niet enkel en alleen gebaseerd op de schulden, die de dame bij bookmakers had opgemaakt. De valsche chèque werd aan een hoogst nauwkeurig onderzoek onderworpen en nadat deze op het bureau van Scotland Yard vergroot was geworden, viel duidelijk waar te nemen, dat de handteekening moest zijn nagemaakt.

Verder was het hem gelukt, een paar brieven, die mevrouw Gertstein van „Maid's Retreat” had verzonden, in handen te krijgen, die door een bekenden analytist met de chèque werden vergeleken.

„Het is heel duidelijk, dat hier valsheid in geschrifte in het spel is,” constateerde deze. „Dat heeft u trouwens zelf al gezien, mijnheer Labar. U moet echter niet verwachten, dat ik met beslistheid kan verzekeren, dat degene, die de brieven schreef, ook de handteekening vervalschte. Eén ding staat echter vast: voor de brieven en de chèque is dezelfde soort inkt gebruikt, en deze verschilt chemisch ook geheel van die, waarmede de echte chèques zijn geschreven.

Na deze uitspraak wist Labar maar al te goed, dat hij op het oogenblik niet genoeg bewijzen had om die voor de recht-bank te kunnen verklaren. Zonder twijfel zouden enkele der bankbiljetten, waarvoor de chèque was ingewisseld, over eenigen tijd weer in handen van de Engelsche Bank komen, en de kans bestond natuurlijk, dat dan nagegaan kon worden, welke personen ze in hun bezit hadden gehad. Hiermede zouden evenwel verscheidene weken gemoeid zijn.

En wat zou Gertstein er wel van zeggen, als hem den een of anderen dag gezegd moest worden, dat de misdaad bij zijn vrouw gezocht diende te worden? De kleine, dikke man had er op aangedrongen, dat de zaak tot in de kleinste bijzonderheden onderzocht zou worden, ofschoon hij er natuurlijk geen flauw vermoeden van had, in welke richting men zou zoeken. Het was volstrekt niet onmogelijk, dat de man, als het er op aankwam, kalm verklaren zou, dat de handteekening echt was, waardoor hij dan zijn vrouw voor schande zou behoeden. En wat konden ze dan beginnen?

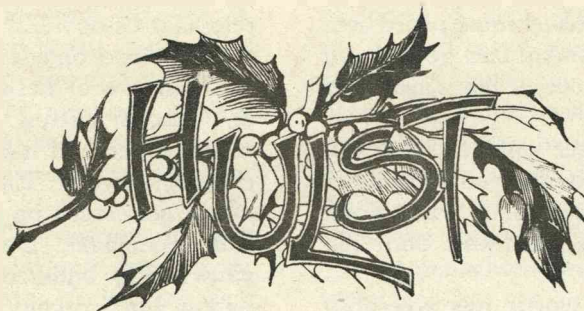
Zooals de zaak op het oogenblik stond, had het geen nut, den millionnair in die richting een wenk te geven. Labar wist, dat hij al meer dan tevreden zou zijn, als hij Larry Hughes te pakken kon krijgen. Hij had er een vaag vermoeden van, dat hij mevrouw Gertstein zoover zou brengen, dat ze verschillende dingen, die thans nog duister waren, ophelderde, indien hij het een of andere bewijs in zijn bezit had, waardoor hij een wapen tegenover haar kreeg.

Het geluk was hem dien dag goed gezind, want de brief, dien mevrouw Gertstein aan Larry had geschreven, was geadresseerd aan zijn woning in Hampstead. Eenige van Labar's agenten, aan wie was opgedragen het huis voortdurend in het oog te houden, stonden op bijzonder goeden voet met de brievenbestellers. En zoo gebeurde het dan ook, dat een tasch met brieven voor een zeker tuinkhek gedurende twee minuten onbewaakt werd achtergelaten. Mevrouw Gertstein's epistel werd met de volgende bestelling aan Larry's huis afgeleverd, doch intuschen was Labar in het bezit van een copie daarvan gekomen.

Hij begaf zich hiermede onmiddellijk naar Marlow, een van zijn chefs. Marlow las den brief; er was uit de uitdrukking van zijn gezicht met geen mogelijkheid op te maken, wat er in hem omging. (Wordt vervolgd)

BEELDHOUWWERK BIJ DE TROUWZAAL

We zagen een Amerikaansch tijdschrift, waarin tot gemak van den lezer bij iederen titel was aangegeven, hoeveel tijd men noodig had om de bijdrage te lezen. Zóó iets:

Interview met Ford 10 minuten.
De geheimzinnige poederdoos, novelle 24 min. 30 sec.

Grillen der dames, geïllustreerd 19 minuten, enz. enz.

Als nu een zakenman van New York, die 's morgens naar de City rijdt, het tijdschrift koopt, kan ie natuurlijk, als de rit 20 minuten duurt, De geheimzinnige poederdoos niet lezen, wijl hij dan 4 min. 30 sec. te kort komt. Hij zal zich dus liever 19 minuten met Grillen der Dames bezig houden. De twintigste minuut riskeert hij dan maar 't zal wel niet altijd precies uitkomen.

Immers, al normaliseert men daarginds alles, 't is niet aan te nemen, dat nu reeds alle Amerikanen even vlug lezen. De aangegeven leestijd geldt natuurlijk voor den Amerikaan-in-doorsnee. Waarschijnlijk worden die tijden aldus vastgesteld: de hoofdredacteur, een klerk en de schoonmaakster lezen ieder een proef, en uit de drie verschillende leestijden wordt het gemiddelde berekend.

Ondanks alle nauwkeurigheid echter blijven moeilijkheden niet uit. Zoo schrijft b.v. een lezer: „In uw laatste nummer staat als leestijd voor de misdaadnovelle De griezelige schrijfmachine 22 min. aangegeven. Dat klopt niet: na vijf

min. reeds zwaai je dien onzin in 'n hoek.”

Een lezeres schrijft: „De verrukkelijke schets Tom en Daisy staat op 14 min. Maar dat gaat niet. Er komen 27 kussen in, en alleen om je die in te denken heb je 41 minuten noodig.”

Een oude heer: „De grillige Gasbuis kan, naar u beweert, in 16 minuten gelezen worden. 't Verhaal is echter zoo grappig, dat er van 't lachen twee knopen van mijn vest sprongen, die ik er meteen weer aan moest naaien, 't geen 8 min. duurde, zoodat de geschiedenis den lezer 24 min. lang in beslag neemt.”

De redactie is nu van plan, een prijsvraag uit te schrijven. Er zullen niet alleen geldprijzen worden uitgelooft, maar ook stop-uren, die de lezers dan bij hun lectuur gebruiken kunnen.

1000 grijnzende doodskoppen zagen neer van de muren van het kasteel van prinses Sardinia de Schoone.

Gezeten in den koninklijken hof was H. I. Fish, president der Sardine-trust, en zag op naar de prinses.

„Ik heb een Eed gezworen,” sprak

de prinses, „dat ik den man, die er in slaagt een zekere Taak te volbrengen, mijn hart en hand zal schenken, plus uitgestrekte bezittingen”

„Waarin begrepen, als ik 't wel heb, eenige belangrijke vischwaters voor sardines,” onderbrak haar H. I. Fish.

De prinses knikte.

„Maar wie de Taak onderneemt en faalt — hij wordt onthoofd.”

„Vrouw,” antwoordde H. I. Fish, „ik ben de man, die de Sardine-trust heeft gemaakt van één enkele goudvisch, die ik ving in het Amsterdamsche aquarium in 1913. Zeg mij, wat is de Taak?”

„Velen is het mislukt,” mijmerde de prinses, opziende naar de rij doodskoppen.

„Pf!” smaalde H. I. Fish, „mij mislukt nooit iets. Spaar mijn tijd, vrouw, — hij is f 400 per minuut waard. Noem mij de Taak.”

De prinses klapte in haar handen. Een slaaf verscheen, en droeg een klein blikken doosje met het etiket:

*Sardines in mosterdsaus
van H. I. Fish' Sardinetrust.*

„De Taak is,” aldus de prinses, „dit doosje te openen met het werktuigje, dat tusschen de verpakking steekt.”

Den volgenden dag zagen 1001 grijnzende doodskoppen neer van de muren van het kasteel van prinses Sardinia de Schoone.

PANORAMA

kocht U heden uit de vele geïllustreerde bladen aan de kiosk, en dit interessante nummer is U bevalen? Welnu, door U te abonneeren op dit 28 pagina's grootte, smaakvol gedrukte, Weekblad kan ook Uw gezin er van genieten en vindt U het in Uw brievenbus iederen

ZATERDAGAVOND

Trek het Vergif uit de zweren

Wanneer Gij kwade stoffen in Uw bloed gekregen hebt, door een verwaarloosde wond of door verkeerd voedsel, dan krijgt Gij pijnlijke verzweringen en ontstekingen. Vertrouw dan op Akker's Kloosterbalsem om de kwade stoffen uit de zweren te trekken en de pijn te verdrijven. Een lapje, dik met Kloosterbalsem, op de ontstoken plek en deze verdwijnt spoedig, pijnloos en volkomen.

AKKER's Kloosterbalsem

„Geen goud zoo goed”

Niets zoo zuiverend en verzachtend als 'nverband met Akker's Kloosterbalsem bij zweren, wonden, brandblaren, uitslag, jeuk, insectenbeten en aambeien. 'n Huisapothek op zichzelf!

Een stijve, en pijnlijke nek, stroeve gewrichten, pijn in den rug, de lendenen of de spieren zullen verdwijnen door wrijven met Akker's Kloosterbalsem.

Potten van 60 cent fl., f1.75

Bij Apothekers en bij Drogisten